

št 5-6

M. M.

PROLETARCI VSEH DEŽEL ZDRUŽITE SE!

1. MAJ

LIUDIKA
PRAVICA

5-6

PROLETARCI VSEH DEŽEL ZDRUŽITE SE !

Ljudska
PRAVICA

ORGAN KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE
Leto VII. maj 1943. Št. 5-6 izhaja dvakrat mesečno.

Vsebina:

1. Slovenskemu narodu; 2. Ob 1. Maju 1943; 3. Mati sanja; 4. Pomlad 1943; leta; 5. Ob dveletnici osvobodilne fronte; 6. Smoter naše borbe; 7. Svoboda narodov Jugoslavije in demokratične pravice ljudstva - smoter osvobodilne borbe narodov Jugoslavije; 8. Pot naše borbe; 9. Belogardistični poskusi, da bi razdvojili delavce in kmete; 10. Simu izdajalcu; 11. Plodovi naše osvobodilne borbe; 12. Osvobodilna borba narodov Jugoslavije; 13. Komunistična Partija Slovenije in taktika

SLOVENSKEMU NARODU .

DELAVCI, KMETJE, DELAVNO LJUDSTVO ! PARTIZANI,
PARTIZANKE, KOMANDIRJI, KOMANDANTI, POLITKOMISARJI !

Letošnji svoj prvi maj preživlja delavski razred in vse delovno ljudstvo Slovenije v znamenju tretjega leta težke in krvave vojne za svobodo slovenskega naroda in uresničenje demokratičnih ciljev ljudskih množic. Za nami so najtežje borbe, ki jih je kdaj koli v zgodovini bojevalo slovensko ljudstvo. Ker v preteklem letu ni prišlo do druge fronte v Evropi, so fašistični razbojniki še mogli vzdržati na svojih postojankah in opravljati svoj zločinski teroristični posel nad zaslužnjenimi narodi Evrope. Tudi slovenski narod je moral dati nove težke žrtve v boju za svoj obstanek in uničenje smrtnega sovražnika človeštva - fašizma in njegovih vsakršnih protiljudskih pomočnikov.

Toda danes ne morejo fašistični razbojniki več skrivati svoje slabosti pred maščevalnim poletom borbe vsega svobodoljubnega človeštva proti fašističnemu barbarstvu. Na vzhodni fronti je dala slavna Rdeča Armada nevideni primer junaštva in požrtvovalnosti v obrambi svoje domovine in vsega tistega, kar je najboljšega ustvarilo človeštvo. Udarci sovjetske zimske ofenzive so do dna pretresli celotno Hitlerjevo vojsko in ustvarili pogoje za nove znagovite operacije proti fašističnim razbojnikom. Znage anglo-ameriške vojske v severni Afriki so močno razrahljale fašistične postojanke v Sredozemskem morju in ustvarile pogoje za ustvaritev druge fronte. Po vsej Evropi so se razmahnila mogočna osvobodilna gibanja zatiranih narodov in delovnega ljudstva, ki zadajajo osovraženemu fašizmu na lastnih tleh vse težje udarce. V ozadju Hitlerjeve vojske narašča povoden, ki vse bolj izpodkopa temelje fašistične strahovlade nad narodi Evrope.

V tem boju so tudi narodi Jugoslavije sploh in slovenski narod še posebej zavzeli častno mesto. Velika sovražnikova ofenziva v Bosni in na Hrvaškem proti partizanskim divizijam se je končala s popolnim neuspehom. Naša osrednja partizanska vojska je pod vodstvom tova-

riša Tita prešla v protiofenzivo in ne samo osvobodila večino ozemlja, ki ga je zasedel sovražnik, ampak je pri nesla svobodo tudi obsežnim novim ozemljem. V Sloveniji sta naša partizanska vojska in Osvobodilna fronta zajeli sleherni kotiček naše zemlje. Prvič v zgodovini je združen ves slovenski narod do skrajnih meja v enotni borbi in pod enotnim vodstvom, da bi si s skupnimi napori popolnoma uresničili svoje nacionalne cilje.

Do kraja se je v tej borbi razgalila protiljudska gospoda, ki je sprejela orožje iz rok okupatorja in vrgla svoje belogardistične tolpe v hrbet narodno-osvobodilnemu gibanju slovenskega naroda. Ta gospoda si danes iznišlja vse mogoče klevete proti OF in zlasti proti Komunistični Partiji Slovenije, da bi opravičila pred ljudstvom svoje gnusno izdajalsko početje. Zateka se k zadnjim rezervam in k zadnjim manevrom. Dopovedati hoče slovenskim množicam, da belogardistične tolpe vstajajo v "obrambo vere". Toda ogromna večina slovenskega ljudstva je že zdavnaj spoznala, da niti OF, niti Narodno osvobodilna vojska Slovenije ne ogražata vere, pač pa, da protiljudska gospoda hoče s podlim izkoriščanjem vere zgolj obnoviti svojo teroristično oblast nad ljudstvom. Z vsakim dnevom se zato odvrčajo od teh sleparjev zaslepljenci, ki so nasedli špekulacijam belogardističnih klevetnikov.

Veliki uspehi naše osvobodilne borbe so zmedli račune tudi londonskim jugoslovanskim beguncem. Pokazalo se je da nobena laž ne more prikriti pred svetom dejstvo, da sluge londonskih beguncev z Dražo Mihajlovičem na čelu služijo Judeževe groše v službi okupatorja. Uspehi Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije so prisilili londonsko vlado, da je morala pred vsem svetom priznati, da vodi resnično osvobodilno borbo proti okupatorjem v resnici le Vrhovni štab Narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije.

Ko doživlja okupator poraze na vseh frontah in se vse bolj lomi njegova sila, doživljajo istočasno svoj poraz tudi notranji izdajalci Osvobodilne borbe slovenskega naroda. Ni več daleč dan, ko jih bo slovensko ljudstvo pometlo skupaj z okupatorji s svoje zemlje.

SLOVENC I !

Nemški, italijanski in madžarski okupatorji ter njihovi belogardistični pomočniki napenjajo vse svoje sile, da bi pokorili slovenski narod in izkoristili njegove sile v borbi proti Sovjetski Zvezi, Angliji, Ameriki in svobodoljubnim narodom vsega sveta. Okupatorji poskušajo mobilizirati slovenske može in fante za vzhodno fronto, slovenske delavce in kmete za delo po vojnih tovarnah, ki izdelujejo orožje za borbo proti svobodoljubnim antifašističnim silam. Na vse te poskuse mora slovenski narod odgovoriti s poostrenim bojem proti krvavim fašističnim rabljem slovenskega naroda. Ves slovenski narod se mora združiti v bojnih vrstah Osvobodilne fronte. Ne sme biti slovenske vasi ne mesta brez odborov Osvobodilne fronte. Vse svoje sile mora slovenski narod posvetiti krepitvi naše Narodno-osvobodilne vojske! Vse za naše partizane!

SLOVENSKI MOŽJE IN FANTJE !

Ne dopuščajte, da bi vas fašistični rablji odvrtili od boja proti našim sovjetskim bratom na vzhodno fronto niti na katero koli fronto proti narodom, ki se bore zoper našega zakletega fašističnega sovražnika! Ne dovolite, da bi iz vas napravili topovsko hrano in da bi umirali za Hitlerjeve in Mussolinijeve razbojniške cilje! Vaše mesto je v slovenskih partizanskih vrstah. Vstopajte v partizane!

DELAVCI, DELAVKE !

Ob svojem prvomajskem prazniku se zavežite, da boste še odločneje kakor doslej nadaljevali svojo borbo proti okupatorju in vsem njegovim protiljudskim pomočnikom! Vstopajte v partizane! Ne dajte da vas okupator odvede na delo v svojo vojno industrijo! Organizirajte sistematično sabotaže v sleherni tovarni, ki na kakršen koli način služi okupatorju! Organizirajte v vsaki tovarni Odbore delavske enotnosti !

KMETJE !

Nobenega zrna žita, nobenega pridelka okupatorjem! Skrivajte živila pred okupatorji! Podpirajte našo partizansko vojsko z živili in drugimi sredstvi! Naženite iz svojih vasi belogardistične agente! Stopajte v partizane!

MLADINA !

Tvoje mesto je v prvih vrstah našega narodno-osvobodilnega boja. Za tvojo bodočnost in za bodočnost tvojega naroda gre. Stopaj v vrste slovenskih partizanskih čet. Bori se z vsemi sredstvi in na vsakem mestu proti fašističnim zaslužnjevalcem in njihovim belogardističnim pomočnikom! Organiziraj se v Zvezi slovenske mladine! V vsako tovarno, vsako ulico, vsako vas odbor Zveze slovenske mladine!

ŽENE !

Ve ste se tudi doslej z brezprimerno hrabrostjo borile ob strani svojih moških tovarišev. Krepite še bolj svojo borbo! Se odločnoje se uvrstite v bojovne vrste Osvobodilne fronte in narodno-osvobodilne vojske Slovenije! Organizirajte vsepevsod odbore Antifašistične ženske zveze! Z vsemi močmi organizirajte pomoč našim partizanom, kakor tudi pomoč vsem potrebnim v ozadju.

PARTIZANI, BORCI, KOMANDIRJI, KOMANDANTI IN POLIT-
KOMISARJI !

Slovenska Narodno-osvobodilna partizanska vojska je ponos slovenskega naroda. V vas se z zaupanjem upirajo oči vsoga slovenskega ljudstva, ker ste s težkimi žrtvami in nečloveškimi napori, ki jih prenašate, dokazali da ste vredni tega zaupanja! Se odločnoje kakor doslej bijte fašistične zločinske telpe in njihove belogardistične pomočnike! Utrjujte disciplino! Učite se vojevati, postanite mojstri svojega orožja! Postanite mojstri partizanske taktike!

BOJEVNI TOVARIŠI OSVOBODILNE FRONTE !

Utrjujte granitno enotnost Osvobodilne fronte!
Preprezite vso slovensko zemljo z odbori Osvobodilne fronte!
Organizirajte pomoč slovenskoga ljudstva naši partizanski vojski!

NAPREJ V SVETO OSVOBODILNO VOJNO PROTI FAŠISTIČNIM OKUPATORJEM !

ŽIVEL 1. MAJ, BOJEVNI PRAZNIK DELAVSKEGA RAZREDA IN VSEGA DELOVNEGA LJUDSTVA!

ŽIVELA NAŠA JUNAŠKA NARODNO OSVOBODILNA VOJSKA SLOVENIJE, ŽIVELI NAŠI HRABRI PARTIZANI!

ŽIVELA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA, KI ZDRUŽUJE VSE BOJEVITE SILE NARODA V BOJU PROTI OKUPATORJU !

ŽIVELA KOMUNISTIČNA PARTIJA SLOVENIJE, ORGANIZATOR ZMAGANJA V OSVOBODILNI VOJNI PROTI FAŠISTIČNIM OKUPATORJEM!

ŽIVELO BRATSTVO IN SLOGA NARODOV JUGOSLAVIJE V BORBI PROTI OKUPATORJEM!

ŽIVELA NARODNO OSVOBODILNA VOJSKA JUGOSLAVIJE NA ČELU S TOVARIŠEM T I T O M, KI KUJE NARODOM JUGOSLAVIJE SVOBODNO IN SREČNEJŠO BODOČNOST!

ŽIVELA KOMUNISTIČNA PARTIJA JUGOSLAVIJE, ORGANIZATOR NEZLOMLJIVEGA ODPORA NARODOV JUGOSLAVIJE PROTI FAŠISTIČNIM RAZBOJNIKOM!

ŽIVELA SOVJETSKA ZVEZA, VELIKI ZAŠČITNIK MALIH IN VSEH ZATIRANIH NARODOV!

ŽIVELA RDEČA ARMADA, KI DAJE VSEM SVETU PRIMER ČUDEŽNEGA JUNAŠTVA IN POŽRTVOVALNOSTI V OBRAMBI DOMOVINE IN NAPREDKA PRED FAŠISTIČNIMI BARBARI!

ŽIVELA ANGLEŠKA IN AMERIŠKA VOJSKA, KI ZADAJETA V SEVERNI AFRIKI UDAREC ZA UDARCEM FAŠISTIČNIM VOJSKAM!

ŽIVELA ANGLEŠKO-SOVJETSKA-AMERIŠKA BOJNA ZVEZA, ŽIVELA ENOTNOST SVOBODOLJUBNIH SIL VSEGA SVETA V BORBI PROTI KRVAVEMU FAŠIZMU!

ŽIVEL S T A L I N, VELIKI VODITELJ SVOBODOLJUBNEGA ČLOVEŠTVA V BOJU PROTI SILAM FAŠIZMA IN REAKCIJE!

CENTRALNI KOMITEJ

KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE .

O B 1. M A J U 1 9 4 3 .

Ob letošnjem prvomajskem pregledu plodov svoje borbe lahko pokažejo mednarodni proletariat in svobodoljubne sile vsega sveta sploh, a slovenski proletariati in slovensko ljudstvo še posebej, s ponosom na vrsto odločilnih zmag, ki so bile dosežene v velikem boju proti silam fašizma in reakcije. Te zmage se izražajo zlasti v dveh osnovnih dejstvih :

1). v očitnem upadu moči fašističnega bloka, v nje govem stalnem izgubljanju postojank, v dejstvu, da se celotni fašistični stroj prav za prav predvsem le še zoperstavlja zlomu, a nima več v sebi sile, da bi ponovno prevzel inicijativo v svoje roke;

2). v prav tako očitni vse večji mobilizaciji novih sil, ki vstajajo proti fašizmu in njegovimi reakcionarnimi pomočniki, v dejstvu, da so v preteklem letu, zlasti pa v prvih letošnjih mesecih, pričeli vreti nezajezlivih tokovih energij iz vseh izvirov antifašističnega, svobodoljubnega, naprednega človeštva, ki jih fašistični oblastniki ne le ne morejo več mašiti, ampak so nad nji mi izgubili celo svoj pregled.

Ni dvoma da je bil Stalingrad prelom v sedanji vojni, pa tudi prelom na političnem področju. Stalingrajski junaki so pred vsem svetom razbili bajko o nezlomljivosti nemških oklepni armad, a obenem razgalili pred milijonskimi množicami vsega sveta vso orjaško, vojaško, gospodarsko in moralno silo Rdeče vojske, Sovjetske Zveze, sovjetskega ljudstva. Pred Stalingradom in v sovjetski zimski ofenzivi, ki mu je sledila, so bile do kraja razbite in na laž postavljene vse klevete proti ZSSR, ki jih je reakcija vseh dežel sveta vsa leta po Veliki Oktoberski Revoluciji trobila v svet. Sovjetski sistem se je pokazal kot najsijajnejši sistem, veliko delo Oktoberske revolucije je dalo plodove, ki jih ni mogoče več tajiti in to dejstvo je povzročilo, da so skoraj do kraja usahnili prej tako bogati studenci klevet in laži proti ZSSR. Pred Stalingradom je postalo očitno ljudskim množicam vsega sveta, da ZSSR ni samo opora antifašističnim silam in zatiranim narodom v boju

proti fašističnim imperialistom in njihovim reakcionarnih podrepanikom, ampak, da je avantgarda v tej borbi, da je voditelj orjaške osvobodilne vojne svobodoljubnega človeštva proti silam fašističnega barbarstva.

Prirodno je, da so se v kapitalističnih deželah prav potem, ko je Stalingrad pred celim svetom pokazal moč sovjetskega orožja in sovjetskega ljudstva našli reakcionarni ljudje in protiljudski krogi, ki so pograbili za fašistični trnek, s katerim so Hitlerjevi agenti večje poskušali vnesti razdor v zavezniške vrste. Spet je začelo romati po Evropi umetno sfabricirano strašilo, "boljševizma", ki so ga na verižici vodili Hitlerjevi agenti in ki naj bi aplašilo in vznemirilo del reakcionarne gospode po zavezniških državah. Sem pa tja je to strašilo doseglo neke uspehe. Našli so se taki go spodje n. pr. v poljski "vladi" generala Sikorskega, pa tudi v naši begunski "vladi" v Londonu pa tudi brez dvoma v nekaterih angleških in ameriških reakcionarnih krogih, ki so prejeli za fašistične provokacije in se sami prelevili v bolj ali manj odkrite podpornike Hitlerjevih provokatorjev. Račun vsega tega početja je bil kaj preprost: vnesti razdor v zavezniške vrste in zlasti ubiti ugled Sovjetske Zveze kot vodilne in najmočnejše vojne in politične sile v zavezniškem taboru.

Toda vsi ti poskusi so končali s popolnim neuspehom. Razbili so jih na eni strani veliki sovjetski vojni uspehi, na drugi strani pa veliko zaupanje, ki ga imajo ljudske množice vsega sveta v Sovjetsko Zvezo. Razdora med zavezniške fašisti in njihovi pomočniki niso mogli vnesti. Nasprotno! Združeni zavezniški pripravljajo svoje ofenzivo proti Hitlerju prav sedaj z vso odločnostjo. Medtem ko je Rdeča Armada zmagovito vrgla fašiste na postojanke lanskega leta, a na nekih mestih še globje nazaj, ter ustvarila vse potrebne pogoje za veliko ofenzivo, ki bo zadala Hitlerjevim vojskam odločilne udarce, čistijo anglo-ameriške-francoske sile zadnji kosček Afrike, ki je še ostal Hitlerju, s čimer ustvarjajo vse potrebne pogoje za ustvaritev druge fronte v Evropi. Hitlerjev načrt, da bi oslabil anglo-sovjetsko-ameriško sodelovanje potem takem ni uspel, pač pa stoji njegova "Evropska Trdnjava" pred splošno zavezniško ofenzi

vo, ki bo najdaljnosežnejšega pomena.

To dejstvo je prvi veliki rezultat borb preteklega leta. Ta rezultat je jamstvo, da veliko antifašistično načelo v urejanju odnosov med narodi, načelo o pravicah slehernega naroda do samoodločbe (vključno do odcepitve odnosno svobodne združitve z drugimi narodi) ob koncu vojne preprečilo vse poskuse imperialističnih agentov proti svobodi narodov, zlasti malih narodov. Ta rezultat je jamstvo, da reakcionarne sile ne bodo mogle ustvarjati raznih kompromisov na škodo svobode in nedotakljivosti ozemlja narodov, zlasti malih narodov.

Hitlerjevi pisarji in agentje, ki so imeli lani še polna usta besedičenja o "svetovni politični vlogi nacionalizma" in ki so poneumnjenim nemškim malomeščanom in kinavcem slikali pred oči privide o svetovnem nemškem gospodarstvu, danes govore zgolj še o "nezavzetni evropski trdnjavi". Ni težko uganiti, kje so vzroki te nenadne "skromnosti" nemških fašističnih imperialistov. Potem ko so izgubili vse svoje politične postojanke v južni Ameriki, ko so izgubili vse svoje politične baze v Afriki, in ko izgubljajo tudi svoja zadnja vojna oporišča v severni Afriki, potem, ko je Italija izgubila ves svoj kolonijalni imperij in ko se je Nemčija znašla dalje od kolonij kakor je bila kdaj koli prej je pričelo izgubljati na važnosti in pomenu tudi njeno zavezništvo z Japonsko. Ne glede na možnosti in manevre ki jih Japonska še ima, vendar ni nobenega dvoma, da v odločilnih dneh Japonska ni mogla nuditi Hitlerju prav nobene resne pomoči. Popolen polom upov japonskih imperialistov da bodo z demagoškimi šlagerji dvignili kolonialne in polkolonialne narode v Aziji v klavnice za njih imperialistične koristi, je tako oslabil udarno silo japonskega imperjalizma, da bodo možnosti bodoče japonske pomoči evropskim fašističnim razbojnikom še manjše. In tako se je Hitler za res znašel ujet v "evropski trdnjavi", dalje od fašističnega privida o nemškem gospodarstvu nad svetom, kakor je bil kdaj koli.

To je drugi veliki rezultat borbe preteklega leta. Ta rezultat je jamstvo, da Hitlerju ne bodo uspeli nobeni manevri, da bi težišče sedanje vojne z vzhodnega bojišča prelagal kamor koli drugam in s tem zavlačeval svoj neizbežni popolni poraz.

Toda Hitler ni ostal samo ujetnik v "evropski trdnjavi" ampak postaja tudi ta trdnjava sama po sebi zanj vedno bolj negotovo in nemirno zatočišče. Odporu, ki so ga že v začetku okupacije dajali narodi Jugoslavije proti fašističnim zatiralcem, so se pridružili tudi drugi evropski narodi. O tem govore partizanski oddelki, ki so se močno razvili v Grčiji, Poljski, Norveški, Franciji, Belgiji itd., stalne sabotažne akcije, ki zajemajo vso Evropo, vse bolj rastoči in aktivni val sovraštva ki se obrača proti fašističnim okupatorjem. Največji pomen pa ima vsekakor razmah osvobodilnega gibanja v Franciji, ki postaja izredno resna nevarnost za nemško-italijanske okupatorje.

Zatirani evropski narodi vstajajo v oborožen odpor proti zatiralcem. "Evropska trdnjava", ki je vsa zgrajena na nasilju, stopa v razdobje, ko se je ves Hitlerjevski aparat gestapovskega nasilja začel krhati. Vse močnejši val osvobodilnih gibanj zatiranih narodov zadaja že težke udarce temu sistemu fašističnega nasilja.

In ne samo v zatiranih deželah, tudi v sami Nemčiji in Italiji se odpor proti Hitlerju vse bolj krepi. Hitler je prisiljen streljati generale in oficirje, kar se je pred nedavnim zgodilo. Smrtne obsodbe se množe po vsej Nemčiji. Vsi nemški časopisi udarjajo po "malodušnosti" in "godrnjačih". Po tovarnah in na železnici so vse številnejša sabotažna dejanja. V Italiji se po voli kih mestih kot so Milano, Turin, Genova, Videm itd. vrše demonstracije za mir, v katerih sodelujejo tisočglave množice. Antifašistično gibanje "Fronte nazionale", ki združuje najnaprednejše italijanske antifašistične grupe na čelu s Komunistično Partijo Italije, zajema s svojim vplivom in svojo organizacijo skoraj že vso Italijo. Pojavila se je cela vrsta stavk, med katerimi tudi v takih podjetjih, kot je največja italijanska vojno in du strijska tovarna "Fiat".

In tako postaja Hitlerjeva "nezavzetna trdnjava" ne le ogrožena od zavezniških sil, ampak so tudi znotraj nje razvija nogočem požar ljudskega odpora, ki ograža vse postojanke fašističnih imperialistov. To je tretji veliki rezultat borb preteklega leta. Ta rezultat je jamstvo, da bo moral Hitler izčrpavati svoje sile ne sa-

mo na frontah, ampak tudi v ozadju.

Sedanje osvobodilno gibanje zatiranih narodov in antifašističnih sil v sami Nemčiji in Italiji je značilno tudi po tem dejstvu, da se je mednarodni proletarijat prvič v tako velikem obsegu pojavil kot avantgarda, kot voditelj te borbe. Reakcionarna gospoda zatiranih narodov se je povsod po svoji ogromni večini pokazala kot uslužna služkinja tujega okupatorja. Razni Darlani, Draže Mihajlovići, gospodje ministri iz "vlade" generala Sikorskega itd., so bili tisti, ki so se iz strahu pred demokratičnimi ljudskimi zahtevami na en ali drugi način udingjali fašističnem imperialistom. Pri vseh zatiranih narodih je prav proletarijat pokazal najgloblje patriotske zavesti in največje pripravljenost prinašati žrtve na oltar te zavesti. In tako je prav proletarijat s svoje komunistične avantgarde postal tisto središče nacionalno-osvobodilnega in antifašističnega odpora, okoli katerega so se zbrale vse resnično patriotske in svobodoljubne sile teh narodov. In zato so Darlani, Mihajlovići, poljski ministri itd. nujno doživeli svoj popolni politični polom. In take vrste gospoda lahko živi samo še od pravnega upanja, da jih bo kaka nova bodoča oblika nasilja znova spravila na oblast.

To je četrti rezultat borbe v preteklem letu. Ta rezultat je jamstvo, da si narodi v svoji sedanji borbi ne bodo samo priborili samo nacionalno svobodo, ampak si jo bodo znali tudi zagotoviti za bodočnost, z uničenjem vseh tistih reakcionarnih postojank na katere se je v preteklosti upiral in z njih rasel mednarodni fašizem.

Izredno globoko je sedanja vojna pretresla ves kolonialni in polkolonialni svet. Imperialisti fašistične osi, a v prvi vrsti Japonska so poskušali upreči osvobodilne težnje in napore kolonialnih narodov v svoj imperialistični voz, mobilizirati na svoji strani proti anglo-sovjetskemu-amerišskemu bloku. Tako v Tokju kakor v Berlinu in Rimu so sfabricirali razne "osvobodilne centre" kolonialnih narodov, zbirali reakcionarne elemente, ki so sedli na fašistično vabo itd. Toda tudi na tem področju so fašistični špekulantje doži-

veliki popolni poraz. Kolonialni in polkolonialni narodi dobro vedo, da svoje osvoboditve ne bodo dosegli po poti sodelovanja z najbolj krvavo in nasilno obliko imperializma, s fašizmom, ki pripravlja svetu najstrašnejše kolonialno suženjstvo, ampak samo po poti dosledne borbe proti vsaki obliki imperializma. In tako se se po vseh kolonialnih deželah razvila mogočna in resnična osvobodilna gibanja na čelu z demokratičnimi ljudskimi silami, ki so zmedla vse račune fašističnih imperalistov, toda istočasno s svojo sedanjo borbo ustvarjajo pogoje za svoje popolne osvoboditve. Prirodno je, da ta osvobodilna gibanja iščejo opore zlasti v Sovjetski Zvezi, ki je dala svetu praktični primer pravilne in pravične ureditve odnosov med enakopravnimi narodi. Ni pa nobenega dvoma, da bo razvoj teh osvobodilnih gibanj kolonialnih in polkolonialnih narodov - ki mu načeljuje zlasti Kitajska in indijsko osvobodilno gibanje - odigraval v bodočnosti še izredno važno vlogo.

To je peti rezultat velike borbe v preteklem letu proti silam fašizma in reakcije. Ni dvoma, da se v teh osvobodilnih gibanjih kolonialnih in polkolonialnih narodov že danes zbirajo in aktivizirajo neizčrpne rezerve svobodoljubnega človeštva proti vsakršnim poskusom raznih reakcionarnih pomočnikov fašizma, da bi to vojno končali s kompromisom, naperjenim proti temeljnim interesom in pravicam narodov, ki teže k svobodi in uničenju sistema nacionalnega zatiranja.

Taki so osnovni politični rezultati boja preteklega leta na mednarodnem političnem področju. Ni dvoma, da je fašistični blok še sposoben zadajati še marsikatero težko udarce, toda prav tako rezultati sedanje borbe jasno kažejo, da je sila tega bloka v naglem upadanju. Vse mere, ki jih danes fašistični razbojniki še podvzemajo, lahko samo za nekaj časa odgode zlom fašističnega "novega reda", toda ta zlom se vendarle neizbežno približuje z naglimi koraki.

To dejstvo vsekakor močno upliva na ves politični razvoj na svetu. Na delu se najrazličnejše reakcionarne sile, da bi zaustavile kolesje razvoja in rešile fašistično dediščino. Na drugi strani vre iz vseh izvirov demokratične energije ljudskih množic, ki streme za popolnim uničenjem korenin, iz katerih je zrastel fašizem.

Vse te procese poizkušajo fašistični agentje izkoristiti in še v zadnjem trenutku vnesti zmedo v zavezniški tabor. Toda na vse te poskuse ima svobodoljubno človeštvo samo en odgovor: uničenje fašizma mora ljudskim množicam prinesiti demokratične pravice in na temelju teh pravic bodo narodi sami odločali o oblikah svojega življenja v bodočnosti. Kdor hoče posegati v

te temeljne pravice ljudstva, dejansko razbija enotnost zavezniškega tabora in rešuje dediščino fašizma. Zato fašističnih agentov ni težko spoznati in razkinkati. Narodi Jugoslavije lahko s ponosom zro na svoj delež v borbi svobodoljubnih sil proti fašističnim imperialistom in njihovim reakcionarnim pomočnikom ter na uspehe svojih bojovnih naporov v preteklem letu.

V preteklem letu je narodno osvobodilna vojna jugoslovanskih narodov dosegla tak razmah in tako silo, ki ima - pod tako težkimi pogoji malo primerov v zgodovini. Oborožen odpor je zajel prav vse pokrajine, v katerih žive jugoslovanski narodi. Iz tega odpora je zrastle naša sedanja Narodno-osvobodilna vojska in partizanski odredi Jugoslavije, ki pod vodstvom tovariša Tita dosega uspeh za uspehom. Med tem ko se je na osrednjem osvobojenem jugoslovanskem področju razvila regularna Narodno osvobodilna vojska z brigadami, divizijami in korpusi, oborožena z lahke in težke artilerije, tanki, itd., medtem ko se v Sloveniji, Slavoniji in obrobnih hrvaških pokrajinah razvijajo prvi elementi regularne vojske prve brigade, po vseh ostalih pokrajinah v Srbiji, Makedoniji, Vojvodini, Dalmaciji, po slovenskih pokrajinah rastejo in se razvijajo partizanski odredi z deset tisoči borcev, odredi, ki so živa neposredna ognjišča na rodnege upora in ki dajejo jamstvo, da se boče v slehernem kotu Jugoslavije v prihodnjih dneh formirale regularne enote naše enotne Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije. Silo te vojske je sovražnik mogel preizkušiti v svojih neštetih ofenzivah proti njenim enotam v vseh jugoslovanskih pokrajinah, zlasti pa v zadnji svoji veliki ofenzivi proti hrvaškim, bosanskim, srbskim in črnogorskim enotam NOVJ na osrednjem osvobojenem področju, ki je končala z popolnim neuspehom za sovražnika.

Narodno osvobodilna vojska Jugoslavije -- to je Pravi in največji plod skupnega boja narodov Jugoslavije. Ona je otrok ljudstva in obenem jamstvo, da nihče več ne bo iztrgal iz rok jugoslovanskih narodov oročja, s katerim bodo zagotovili sebi bodočo neodvisnost in demokratične pravice ljudstva.

Ne bi si bilo mogoče misliti takega razvoja NOVJ brez njene povezanosti z ljudstvom, brez neprestane pomoči, ki jo jugoslovansko ljudstvo daje tej vojski. Agenti Draže Mihajlovića in londonske "vlade" so zaman poskušali oklevetati osvobodilno gibanje, ki mu je na čelu stala NOVJ. Na svojih lastnih izkušnjah se je slovensko ljudstvo prepričalo o izdajalskem početju Draže Mihajlovića in agentov londonske jugoslovanske "vlade". Kakor se je slovensko ljudstvo oklenilo Osvobodilne fronte, tako so se na Hrvaškem, v Bosni, v Srbiji itd. ljudske množice strnile okrog najnaprednejših osvobodilnih sil. Z velikim uspehom NOVJ in Narodno osvobodilnega gibanja sploh, je prišel trenutek, ko je bilo potrebno ustvariti skupno predstavništvo jugoslovanskih narodov. Tako se je v novembru 1942. vršil v Bihaću ustanovni zbor Protifašističnega Sveta Narodnega Osvobojenega Jugoslavije, ki je postal politično središče osvobodilnega gibanja narodov Jugoslavije, njihov glavni bojni organ, a obenem njihov predstavnik pred vsem svetom ter organ ljudske oblasti na osvobodjenem ozemlju. Narodi Jugoslavije, nekdanj razbiti in razčlenjeni zaradi protiljudske velesrbske politike beograjskih imperialističnih režimov, so se danes znova zblížali v skupnih bojih proti skupnemu sovražniku in si na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe ustvarili svoje skupno predstavništvo.

Ustvaritev Protifašističnega sveta Narodne osvoboditve Jugoslavije, zgrajena na temelju samoodločbe in enakopravnosti jugoslovanskih narodov -- to je drugi plod našega boja v preteklem letu. Ta rezultat je jamstvo, da se nikoli več ne bodo povrnila časi velesrbske nadvlade in nasilja nad narodi Jugoslavije.

Sovražniki osvobodilnega gibanja narodov Jugoslavije so mesece in mesece trosili v svet laži o "legendarnem" Draži Mihajloviću in pripisovali zmage naših

partizanskih sil temu področju, izdajalcu. Na teh lažeh so si londonski begunci kovali mednarodni ugled in po stojanke. Toda ta sleparska igra ni mogla dolgo žeti uspehov. Obseg naše osvobodilne borbe je postal tak, da falsifikatorji niso mogli več lagati. Ves svet je preko radia Slobodna Jugoslavija spoznal resnico o Jugoslaviji, resnico o sleparstvu z Dražo Mihajlovićem in resnico o uspehih Narodno osvobodilne vojske pod vodstvom tov. Tita. In tako sta si naša Narodno-osvobodilna vojska in Protifašistični svet Narodne osvoboditve Jugoslavije pridobila pomoč vsega svobodoljubnega človeštva.

Razbitje lažne legende o Mihajloviću, pridobitev mednarodnega priznanja naše osvobodilne borbe in naše Narodno osvobodilne vojske - to je tretji veliki rezultat bojev preteklega leta. Ta rezultat daje jamstvo, da se protiljudskim reakcionarjem ne bo posrečilo, da bi s tuje pomočje in nasiljem iztrgali narodom in ljudskim množicam Jugoslavije iz rok plodove njihove težke in krvave borbe.

Protiljudski sovražniki osvobodilne borbe narodov Jugoslavije so se s svojim izdajalskim početjem in klevetniško propagando predvsem vrgli na Komunistično Partijo Jugoslavije in vse tiste svobodoljubne ljudi in patriote, ki so skupaj s komunisti od prvega dne okupacije smatrali, da je boj za popolno enotnost narodov in ljudskih množic Jugoslavije v oboroženi borbi proti tujim zatiralcem prva dolžnost slehernega rodoljuba. Bil jih je strah ljudstva, ki je upravičeno postavilo na čelo, da je uresničenje demokratičnih pravic ljudstva edina resnična garancija za obrambo narodne neodvisnosti. Vsi ostanki raznih nekdanjih protiljudskih režimov in protiljudskih sil so skupaj z okupatorji vstali proti osvobodilnemu gibanju, dvignili si orožje proti svojemu lastnemu narodu. To svoje izdajstvo so vsi ti razni Nedići, Pavelići, Matlačeni, in drugi belogardistični poglavarji prikazovali in še prikazujejo kot "borbo proti komunizmu". Toda njihovo podlo izdajstvo, se je moralo hitro razkriti pred narodom. Vse te protiljudske grupe so bile politično razbite, v vseh deželah Jugoslavije. To ne pomeni, da so te protiljudske sile izgubile vse svoje po stojanke. Napravili bi grobo napako neupra

vičenega počenjanja, če bi to trdili. Vendar ni nobena dvoma, da so te reakcionarne grupacije izgubile vsako možnost, da bi se vsilile kot vodstvo ljudskih množic. Iz demokratičnih ljudskih množic so zrastle resnično ljudske sile, ki so na čelu s Komunistično Partijo povedle te množice v boj za zlom fašističnih okupatorjev in za osnovne pravice ljudstva.

To je četrty rezultat velikega boja narodov Jugoslavije, ki je obenem jamstvo, da bo osvobodilni boj protifašističnemu okupatorju in njegovim pomočnikom izvojevan do popolnega uresničenja glavnih ciljev sedanje nacionalno osvobodilne vojne: dosegi narodne svobode in demokratičnih pravic ljudstva.

Slovenski narod v tem skupnem boju narodov Jugoslavije ni zaostal. Na skrajnem zahodnem delu Jugoslavije so slovenske partizanske enote in organizacije slovenske Osvobodilne fronte dosegle uspehe, ki so bistveno podprle skupni osvobodilni boj narodov Jugoslavije. Obenem so rezultati teh naporov - formiranje osnovnega jedra slovenske regularne Narodno osvobodilne vojske, ustvaritev čvrste osnove za enotnost Osvobodilne fronte in izolacija belogardistične reakcije od ljudstva - zagotovili slovenskemu ljudstvu popolno uresničenje svojih nacionalnih in demokratičnih ciljev.

No poleg vseh teh uspehov, ki jih je slovenski narod dosegel skupaj z vsemi ostalimi narodi Jugoslavije je slovensko osvobodilno gibanje doseglo še en uspeh, ki je bistvene važnosti za vso bodočnost slovenskega naroda. Prvič v svoji zgodovini je v skupnem boju povezan ves slovenski narod. V vsem nekdanjem jugoslovanskem delu Slovenije je vstalo slovensko ljudstvo k uporju že od prvega dne okupacije. Uspehi tega boja so zavalovali tiste dele Slovenije, ki so po prvi svetovni vojni pripadali Italiji in Avstriji. Na Primorskem je zajela OF sleherni slovenski vas. Slovenska Rezija, skoraj celo stoletje popolnoma odtrgana od ostalih delov slovenskega naroda, je pod vplivom osvobodilnega vala, ki ga je Osvobodilna fronta in naša Narodno-osvobodilna vojska znova zaživela v slovenski zavesti. Partizanske čete Rezijanskih Slovencev so najbolj zgovoren dokaz ljudskih globin slovenske Osvobodilne fronte. Na tleh slovenske

ga Primorja so se poleg partizanskih odrodov formirale tudi že prve brigade t. j. prva jedra slovenske regularne narodno osvobodilne vojske. V zadnjem času je šla po istem potu slovenska Koroška. Ne le po koroških vaseh, ampak tudi v Celovcu in drugih mestih so zrastle odbori OF, a v koroških gozdovih se formirajo čete slovenskih koroških partizanov. Vse slovenske dežele so prvič v slovenski zgodovini praktično združene. Veliko geslo svobodno in združeno Slovenije, ki ga je proklamiralo že 1849. leta, je skoraj po sto letih postalo resnica. Ta veliki rezultat naše borbe je jamstvo, da bo to pot slovenski narod znal svoje lastne sile uporabiti za uresničenje svojih nacionalnih pravic in si zagotoviti neoviran razvoj v bodočnosti.

Ni si mogoče misliti tega velikega uspeha brez Komunistične Partije Slovenije. Naj protiljudska gospoda laže in kleveta! Slovensko ljudstvo ve, da so ti veliki uspehi slovenskega osvobodilnega boja rezultat dejstva, da so na čelu tega boja od vsega začetka stale resnične demokratične ljudske sile, tesno povezane s Komunistično Partijo Slovenije.

Ni dvoma, da vsi ti uspehi predstavljajo prelom v dosedanji vojni in v splošni borbi proti silam fašizma in reakcije. No, pred nami so še trde borbe. Fašistični oblastniki in njihovi reakcionarni podporniki vsake vrste bodo skušali zadajati in bodo zadajali še marsikatero težko udarce svobodoljubnim silam in tudi slovenskemu narodu, lotili se bodo najrazličnejših manevrov. Toda vse naše dosedanje borbe in uspehi so dokazali eno: da je bila politična linija Komunistične Partije Slovenije, naslonjena na osnovno politično linijo Komunistične Partije Jugoslavije, pravilna, da je bila pravilna pot borbe, po kateri je šla Osvobodilna fronta. Ta politika je ustvarila slovenskemu narodu tak položaj v svetu in na svojih lastnih tleh, ki ga še nihče v zgodovini ni imel. Združen v celoti in pod enim bojevnim vodstvom stoji danes slovenski narod pred popolnim uresničenjem svojih nacionalnih ciljev, ki so bili stoletja cilj najboljših slovenskih ljudi. Na tej politični liniji morajo vse iskrene patriotske in svobodoljubne sile slovenskega naroda, zlasti pa naša Komunis-

tična Partija Slovenije v prihodnjih dnevih in mesecih le še okrepiti svojo borbo in svoje prizadevanje. Katere so osnovne črte te politične linije naše borbe?

1). Popolna enotnost slovenskega naroda v okviru Osvobodilne fronte, utrjevanje Osvobodilne fronte, nepretrgan boj za njeno širino, za njen vsenarodni in vseljuski značaj.

2). Neusmiljena in nepopustljiva borba z orožjem in na političnem področju proti okupatorju in vsem nje govim reakcionarnim belogardističnim pomočnikom, ki so bratomorno zasadili nož v hrbet svojemu narodu v dneh njegove najtežje borbe za obstanek, borbe za popolno osvoboditev in združitvev slovenskega naroda.

3). "...Nedotakljivost privatne lastnine ter polna možnost zasebne pobude v industriji, trgovini in poljedelstvu; nobenih korenitih izprememb v pogledu družabnega življenja in dejavnosti, razem nadomestitve reakcionarnih občinskih uprav, orožništva ki se je stavilo v službo okupatorja - z narodno osvobodilnimi odbori, ki imajo resnični demokratični narodni značaj. Vse važnejše ukrepe, kakor v pogledu družabnega življenja tako tudi v državni organizaciji, bodo po zaključku vojne sprejemali predstavniki ljudstva, ki jih bo res svobodno volil narod sam..." (Iz proglasa Vrhovnega štaba NOV in POJ s podpisom vrhovnega komandanta - tov. Tita, in Protifašističnega sveta Narodnega osvobojenja Jugoslavije; s podpisom predsednika - tov. dr. Ivana Ribarja).

4). Najtesnejša povezanost slovenskega naroda, njegove Osvobodilne fronte in njegove Narodno-osvobodilne vojske ter partizanskih odredov z vsemi narodi Jugoslavije v skupni borbi proti fašističnemu okupatorju in s skupnim ciljem, ustvariti novo Jugoslavijo, zgrajeno na enakopravnosti vseh njenih narodov in na demokratičnih pravicah ljudstva. Za to je Osvobodilna fronta slovenskega naroda sestavni del enotnega osvobodilnega gibanja jugoslovanskih narodov, ki mu stoji na čelu Protifašistični svet Narodnega osvobojenja Jugoslavije s predsednikom dr. Ivan Ribar-jem na čelu, zato je naša slovenska Narodno-osvobodilna vojska sestavni del enote narodne osvobodilne vojske Jugoslavije z vrhovnim komandan- tom - tov. Titom na čelu.

5). Tesna naslonitev slovenskega naroda na brat-ski ruski narod in celo Sovjetsko Zvezo, v jasnem spoznanju, da ga ta naslonitev lahko najboljše zaščiti pred možnostmi ponavljanja takih katastrof kakršne so mali slovenski narod in vse narode Jugoslavije privedli njeni nekdanji protiljudski režimi, med drugim tudi za radi njihove protiljudske zunanje politike.

6). Najtesnejša vojna in politična povezanost z Anglijo in Ameriko ter z vsemi svobodoljubnimi silami ki se bore proti fašističnemu razbojniku, najaktivnejša vojaška pomoč zavezniškim vojskam v primeru, da bodo v bodoče fronte v Evropi to zahtevale od nas, naj - odločnejši boj vsem tistim tendencam fašističnih provokatorjev, ki grede za tem, da bi oslabili to našo povezanost z velikimi zapadnimi zavezniki.

To so neposredni cilji in to so pota naše osvobodilne vojne in politike. Naj se klevetniki poniže v lažeh, naj še tako straše s "komunizmom", ki ga slikajo slovenskemu narodu po svoji lastni zločinski podobi, slovenski narod ve iz svojih lastnih dveletnih izkušenj, da je zgoraj črtana pot edina, po kateri slovenski narod lahko pride k svoji svobodi. Kdor odklanja to pot, ta se postavlja na sovražnikove pozicije proti slovenskemu narodu. Utrjevanje te poti, to je dolžnost slehernega iskrenega slovenskega patriota, a zlasti slehernega komunista.

Edvard Kardelj - Krištof.

M A T I S A N J A .

Janez Kal

" Mati, mati, odprite hram! "

- Kaj, križ božji, je zunaj?

" Mi smo, mi, primojdunaj,
z Mokerca prišli smo k vam."

Plaho je odprla zapah,
na vratih v plet strgan zavita
obstala je suha, vsa zvita,
z cvsenim hlebom v rokah...

- Lah! se križali mi moža,
kaščo, hlev, skedenj požgali,
fantje so mi v gore zbežali,
kaj jih noben ne pozna?

" Mati, dajte mi! Nisem jaz Rok?
In jaz Ahac? In jaz Jaka?"

" Šmenta, hudimana, spaka...
saj ste res vi ... moj Bog!

In zagnali so takšen hrup,
da so se majale strehe,
smeh je otresal orehe,
soseska privrela je vkup.

" Babnice, mulci, možakarji, hej!"

- Kaj pa jim je za vraga?

-saj se jim meša, sveti Jernej!

Oni pa: "Zmaga! Zmaga!"

Glej ga Ahaca, kako govori,
maha z bandero rdečo,
zrasel je velik nad gnečo:
zdaj gospodarji smo mi!

Mi nečista golazen, svojat,
kajžarji, hlapci in kmetje,
garači, govnjači in smetje,
mi - - proletariat!"

In za njimi je renčala vsa vas:

- Satan je vojsko izgubil!

Rok pa jo je v lice poljubil:

" Zdaj ostanem pri vas..."

.....

Zgodaj je vstala, gledala
 z okna v jesenske kotanje...
 - Kdaj le kdaj jim povedala
 bom te sanje ... te sanje ...

P O M L A D 1 9 4 3 L E T A .

Ilja Erenburg.

Radost in otožnost se spomladi slehernemu prikra-
 deta v srce. Radostno je gledati, kako zeleni zemlja, ki
 jo je vojna razrila. Radostno je slišati, kako ščebetajo
 ptice. Priletele so v gozdove, ki so jih mine vse po-
 habile. Otožnost se poljšča srca. Daleč je domača hiša
 daleč je mila družica, daleč je velika majska sreča.
 Mrak leži na naši pomladi: sovrag je še zmeraj na naši
 zemlji. Doklej bo še teptal naša polja? Doklej bo še mr-
 cvaril tiste, ki so nam dragi?

Čez zimo so jih Nemci pošteno dobili. Toda Nemcev
 še nismo pobili. Nemca ni moči spraviti k pameti; ne ni
 ga mogoče spametovati. Nemca ni mogoče pregnesti. Če je
 včeraj bežal na zapad, bo morda spet jutri rinil v nas
 kok. Nemca šele v grobu sreča pamet. Samo mrtvem Nemcu
 je vredno zaupati: ta ne bo šel nikamor več. Nikamor
 več ne bo šla 6. nemška armada. Nikamor več ne bodo šli
 Nemci uničeni v Kastornem, na srednjem Donu, na Kavkazu.
 Toda Hitler ima še Fricc in ti Frici pohlepno škrip -
 ljejo z zobni. Frici še zmerom mrčvarijo Ukrajino in
 Belorusijo. Dokler so oni živi, naš maj ni maj. Dokler so
 oni živi, za nas ni življenja.

Pozimi je Hitler napovedal Nemcem veselo pomlad.
 Nemec je top, on samo posluša, kar mu pripoveduje pobes-
 neli Hitler. Nemec ne presoja, Nemec ne razume, da ima
 Hitler zdaj manj vojakov ko preteklo pomlad. Hitlerjevi
 vojniki so pognojili ruske stepe. Hitlerjevi vojniki
 so se izpremenili v kosti. Splezali so na Kavkaške vr-
 hove, toda od tam so popadali. Prišli so Nemci do Volge
 toda ob Volgi so se zgrudili. Naša taborišča za vojne
 ujetnike so polna raznorožne mešanice. Hitlerjevi na-
 jenniki so zdaj pod ključem. Pomlad 1943. ni nič kaj po-

dobna pomladi 1942. leta.

V Tunisu generalu Rommelu potekajo zadnji dnevi. Ponoči se Rommelu sanja o Paulusu. Lahko so Nemci vikorali v Tunis, ven pa bodo malce težje prišli. V nočeh gorijo, se rušijo, tulijo mesta preklete Nemčije. Angleži in Američani so zdaj našli besede, ki jih Nemci in Nemke razumejo. Bombe, po štiri tone vsaka. Ta jezik pride do nemških ušes. Od Bremena do Hamburga so ostale samo razvaline. z vzhoda pa lete naši bombniki. Nemčija gori na dveh krajih. Preteklo pomlad so Nemčijo bombardirali da bi jo ustrahovali, zdaj Nemčijo bombardirajo, da bi jo uničili. Ena pomlad ni drugi podobna. Zdaj je pomlad 1943. leta. Nemci ne bodo več pirovali.

Bliža se čas hudih bojev. Nemci se ne bodo kar tako podali. Tat bo svoj plen branil. Ropar bo skušal riniti še naprej. Nемеc bo bedast do kraja: za zdaj ima še sile. Nima sil da bi z njimi zmagal, toda dovolj jih ima še, da nam prizadene hudo. Kolikor hitreje bomo z Nemcem obračunali, toliko več ljudi bomo rešili. Kolikor bližje je zmaga, toliko lažje bo zaceliti rane, obnoviti mesta, zaživeti, kakor se spodobi.

Polja zelenijo, žito vzhaja. Tudi na Ukrajini vzhaja. Kdo bo žel? Kdo bo jedel naš kruh? Naše žene ali prokleti Švabi? To je od nas odvisno. Mi pojdemo v boj za zlati pridelek Ukrajine, za kruh, ki ga bodo jedli naši otroci, za zmago, za srečo.

Obracunati je treba z Nemcem. Prijatelj puško imaš. Reci Nemcu: "Zapik"! In s kroglo napravi piko. Prijatelj, pri topu stojiš; reci Nemcu: "Basta!". Z gotovostjo lahko biješ po Nemcih. Ena granata - in 10 rabljev bo manj na svetu. Ti, ki si pri minometu, reci Nemcem: "Dovolj! Izgubili ste! Zdaj pa tja, kjer ni muh!"

Pomlad je na našem pragu. Sejati bi bilo čas. Pesmi bi peli zdaj. In z milo bi šla zdaj na izprehod. Maj, zlati maj... Kako naj še prenašamo Nemca? Klebasarji so prišli k nam in reke so narasle od dekliških solza. Godzovi so postali redkejši: Nemci so jih posekali - za križe in za vislice, za vislice in za križe. Trpko trple nje so nam prinesli Frici.

Pomlad navdaja srce z nemrom in upanjem. Če napne

mo sile, bomo z Nemce m napravili konec. Potem bo spet sreča.

Spomladi sejejo, jeseni žanjejo. Mi bomo to pomlad zasejali našo znago.

Moskva, 20. aprila 1943.

O B D V E L E T N I C I O S V O B O D I L N E F R O N T E .

Sedemindvajsetega aprila sta minuli dve leti, od kar je bila v odgovor na tujčev fašistični jarem po pobudi naše Partije ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

Dve leti nadčloveške požrtvovalnosti in nezaslišanega gorja, hkrati pa najsilnejša odpora in največjastnejših zmag, kar jih pozna slovenska narodna zgodovina, sta za nami. Včasih so Slovence imenovali narod hlapcev. Toda ta "narod hlapcev" je zamahnil s svojo oboročeno pestjo po svojih tlačiteljih prav tedaj, ko je izgledalo, da ga je zaslužnija najtežje premagljiva sovražnikova premoč.

Dve leti slovenske ožorožene borbe sta v samem slovenskem narodu izzvali preokret, ki je kar najodločneje zanikal izročilo hlapčevske preteklosti in utrl pot pogojem za svobodno slovensko narodno in ljudsko bodočnost.

Osvobodilna fronta je ustvarila v dveh letih neizprosne boja z okupatorjem ter njihovimi pomočniki domači izdajalci - izgradila zgodovinsko pridobitev slovenskega naroda - Narodno osvobodilno vojsko Slove nije. Naša Narodno-osvobodilna vojska Jugoslavije je temeljno jamstvo slovenske narodne osvoboditve in srečne bodočnosti slovenskih ljudskih množic. Naša vojska je udarna pest, ki bo slovenskemu narodu in ljudstvu uresničila, po čemer so desetletja in stoletja zaman hrepeneli boljši slovenski duhovi.

Osvobodilna fronta je prvo osvobodilno gibanje v slovenski zgodovini, ki je na pragu velikih odločitev.

pravilno zastavilo vprašanje sožitja slovenskega naroda z drugimi južnoslovanskimi narodi. Ko je proglasila pravico slovenskega naroda do samoodločbe in hkrati nastopila za enotnost južnoslovanskih narodov v borbi proti tujčevemu fašističnemu imperialističnemu jarmu, je Osvobodilna fronta s slovenske strani doprinesla delež k graditvi nove, na temelju narodne enakopravnosti zasnovane Jugoslavije, ki bo resnična domovina teh enakopravnih južnoslovanskih narodov in v kateri bodo imele ljudske množice zares svoje demokratične pravice.

Obstoj in brezprimere junaška osvobodilna borba Sovjetske Zveze - sta omogočila, da je osvobodilna fronta tudi na slovenski zemlji razvila zastavo vse slovenske enotnosti pod vodstvom najnaprednejšega med narodi - velikega ruskega naroda. Ideja vseslovanske enotnosti je tako prvič pri nas dobila zares narodno in ljudsko, demokratično vsebino. Postala je najširša oblika osnovnega spoznanja, ki ga je proglasil že ustanovni sestanek Osvobodilne fronte, spoznanje namreč, da sta usoda in bodočnost slovenskega naroda neločljivo združena z usodo in bodočnostjo Sovjetske Zveze.

Po zaslugi Osvobodilne fronte, ki je ustvarila borbeno enotnost slovenskih narodnih množic in kljub najhujšim pogojem okupatorjevega terorja razvila osnovne elemente nove slovenske narodne in ljudske oblasti, se je slovenski narod - čeprav trenutno še pod tujčevo peto - uvrstil med svobodoljubne narode, ki bodo po zlomu fašističnega barbarstva sami odločali o sožitju med narodi. Odtod tudi miren pogled, s katerim zre OF v bodočnost, in zaveznitvo OF z vsemi silami, ki se dejansko borijo proti fašizmu. V nasprotju z političnimi špekulanti, ki se zaskrbljeno sprašujejo, kdo bo krojil Slovencem usodo, London ali Moskva, se OF ne bavi s takimi skrbmi. OF se dosledno bori za slovensko narodno osvoboditev in združitev. OF po svojih močeh podpira in bo podpirala sleherno vojno akcijo proti okupatorju, pa naj bo ta akcija izvedena s sovjetske ali angleško-ameriške strani. OF dosledno gradi novo slovenski narodno oblast in njeno jamstvo - našo vojsko. Prav zato pa se OF mirno zaveda, da tudi svoje usode že kroji in jo bo tudi dokrojil - slovenski narod sam.

Protiljudska slovenska reakcija, ker je skupno s protiljudske hrvatske ter srbske reakcije kriva za aprilski zločin Jugoslavije in njene vojske, je aprila 1941 nazorno dokazala, da ni zgolj protiljudska, temveč, da je hkrati tudi protinaročna v najpristnejšem pomenu besede. Njeni predstavniki so bodisi pobegnili v inozemstvo bodisi upognili hrbet pred okupatorjem in se v "narodnem imenu" poklonili njegovemu jarmu. Ko so slovenske ljudske sile pokrenile osvobodilno borbo, ki je združila slovenske narodne množice ne glede na njihovo ožje svetovnonazorsko, politično in družbeno pripadnost, je zagrešila protiljudska reakcija novo, še hujše izdajstvo. Sprejela je okupatorjevo orožje in proglasila državljansko vojno v okupatorjevo korist ter v okupatorjevi službi. Pahnila je v boj proti lastnemu narodu zapeljance in prisilno mobilizirane. Toda to najodvratnejše jučeževstvo protiljudske slovenske reakcije predstavlja hkrati poslednje dejanje v njeni izdajalski vlogi. Pred slovensko zgodovino in pred slovensko bodočnostjo je protinaročna in protiljudska slovenska reakcija enkrat za vselej izgubila pravico in legitimacijo, da še kdajkoli predstavlja slovenski narod. Moralno in dejansko pravico ter legitimacijo, da predstavljajo slovenski narod doma in pred svetom, so lebile tiste - in izključno samo tiste sile, ki so v sveti osvobodilni in domovinski vojni dvignile orožje proti okupatorju.

Naša Partija, ki je dala za OF slovenskega naroda pobudo in posvetila svoje najboljše sile njeni rasti in njeni moči, zre s ponosom na rezultate svojega dveletnega boja. Izkazala se je kot edina do kraja nacionalna stranka v slovenskem narodu, ki je zasnovala in ustvarila borbena enotnost slovenskih narodnih množic. Rezultat osvobodilnih naporov Komunistične Partije Slovenije je med drugim tudi ta, da so v Osvobodilni fronti danes zbrane vse pozitivne slovenske sile oziroma skupine. Izdajalci so se razkrili do dna. Narodno-osvobodilna pot, ki jo je zmagovito utrla, bo naša Partija z vse doslednostjo nadaljevala do končne zmage slovenskega naroda in njegovih pravic.

Boris Kidrič.

S M O T E R N A Š E B O R B E .

=====

Dne 11. februarja je "Radio Slobodna Jugoslavija" objavil naslednjo uradno izjavo Vrhovnega poveljstva Narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije ter Protifašističnega Sveta Narodnega Osvobojenja Jugoslavije :

I Z J A V A .

Vrhovnega štaba NOV in POJ in
Protifašističnega Sveta NOJ

Ker širijo okupatorji, ustaši in četniki Draže Mihajlovića neprestane in na razne načine klevete, lažne vesti o narodnem osvobodilnem gibanju in njegovih ciljih, smatramo za potrebno dati sledečo izjavo:

Narodno-osvobodilno gibanje v Jugoslaviji pod vodstvom Vrhovnega štaba NOV in POJ ter Protifašističnega sveta Narodnega Osvobojenja Jugoslavije, je vsenarodno gibanje, v katerem sodelujejo vsi resnični rodoljubi brez ozira na politično in versko prepričanje in narodnost. Smoter tega gibanja je:

1). doseči osvobojenje naše domovine izpod jarma okupatorjev, ji priboriti neodvisnost, kakor tudi zares demokratične pravice za vse narode Jugoslavije,

2). nedotakljivost privatne lastnine ter polno močnost zasebne pobude v industriji, trgovini in poljedelstvu;

3). nobenih korenitih izprememb v pogledu družbenega življenja in dejavnosti, razen nadomestitve reakcionarnih občinskih uprav, orožništva - ki se je stavilo v službo okupatorja - z Narodno-osvobodilnimi odbori, ki imajo resnični demokratični narodni značaj.

Vse važnejše ukrepe, kakor v pogledu družbenega življenja, tako tudi v državni organizaciji, bodo po zaključku vojne sprejemali predstavniki ljudstva, ki jih bo volil zares svobodno narod sam;

4). narodno osvobodilno gibanje, ki se bori za svobodo naroda, za socialne in demokratične pravice, je daleč od slehernega nasilja in nezakonitosti ;

5). oficirjem, ki vstopijo v Narodno-osvobodilno vojsko, so zjamčeni njihovi čini in položaj, ki odgovarja njihovim sposobnostim;

6). narodnoosvobodilno gibanje priznava vse nacionalne pravice Hrvatom, Slovencem, Srbom, kakor tudi Makedoncem, Črnogorcem in drugim. To gibanje je enako hrvatsko, kakor tudi srbsko in slovensko. Z ozirom na to, predstavlja jamstvo, da si bodo svi narodi Jugoslavije priborili narodne pravice.

V imenu Protifašističnega Sveta NOJ
Predsednik: dr. Ivan Ribar.

V imenu Vrhovnega štaba
NOV in POJ
Vrhovni komandant: Tito.

SVOBODA NARODOV JUGOSLAVIJE IN DEMOKRATIČNE
PRAVICE LJUDSTVA - SMOTER OSVOBODILNE BORBE
NARODOV JUGOSLAVIJE.

Izjava Vrhovnega štaba NOV in PO Jugoslavije ter Protifašističnega Sveta Narodne Osvoboditve Jugoslavije, ki je zgoraj objavljena, jasno in določno opredeljuje cilje, ki so si jih postavile osvobodilne sile, ki sodelujejo v veličastni borbi proti okupatorjem. - Ni to prva izjava, v kateri so te misli formulirane. Od prvega dne je bilo v vseh dokumentih in literaturi, ki je branila politično linijo Narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije naglašeno, da cilj narodnoosvobodilne borbe ne more biti drugačen kakor doseči nacionalno svobodo in demokratične pravice, katerih se bodo ljudske množice poslužile zato, da bodo po končani zmagi nad okupatorji svobodno določila oblike svojega notranjega političnega življenja.

Toda klevetniki naše osvobodilne borbe so izkoristili vsako priliko, da bi podtaknili osvobodilnemu gibanju narodov Jugoslavije drugačne cilje kakor jih v resnici ima. Poskušali so oznanjati ljudskim množicam in vsemu svetu, da je cilj Narodno-osvobodilne vojske Jugo

slavije pa tudi slovenske Osvobodilne fronte sovjetska oblast, komunistični družbeni red, diktatura proletariata, uničenje cerkve in pedobno. Svrha teh klevet je očitna. Ta gospoda poskuša zanetiti nasprotja v narodnoosvobodilni borbi na ideoloških vprašanjih, na diskusijah o bodočem socialnem redu itd. Jasno je, da pri vsej tej gospodi ne igra glavne vloge strah pred komunizmom, ampak da je vzrok nekje drugje. Ta gospoda dobro ve, da se danja osvobodilna borba mobilizira osnovne ljudske množice, da se v tej borbi ljudske množice oborožujejo, da se v neprestanih bojih z okupatorji gradi resnično ljudska vojska in da je ta vojska najboljša zaščitnica tistih demokratičnih pravic ljudstva, ki jih je reakciorna vladajoča gospoda v nekdanji Jugoslaviji ves čas odrekala ljudskim množicam. Te demokratične pravice pa so osnovno jamstvo, da nihče ne bo mogel v bodoči Jugoslaviji izvajati take politike, ki bi ponovno privedla narode Jugoslavije v katastrofo kakršno so doživeli leta 1941. V borbi proti demokratičnim težnjam ljudstva se je v Jugoslaviji leta in leta protiljudska gospoda povezovala z mednarodnim fašizmom in pri njem iskala zavetja in podpore. V borbi proti tistim demokratičnim težnjam se tudi danes ta gospoda povezuje z okupatorji, ustvarja belogardistične tolpe, seje smrt in razdejanje po slovenskih mestih in vaseh. In to je tudi pravi vzrok gnojnice klevet, s katero obliva ta gospoda našo osvobodilno borbo, to je tudi povod, neprestanega dokazovanja te gospode, da se Narodno-osvobodilna vojska Jugoslavije bori za komunizem, a ne za osvobodjenje Jugoslavije. Vsebina sedanje borbe protiljudskih elementov proti Narodnoosvobodilni vojski Jugoslavije sploh in proti Osvobodilni fronti slovenskega naroda, še posebej torej ni borba med komunizmom in kapitalizmom, marveč med ogromno demokratično večino jugoslovanskega ljudstva ter peščico fašistično usmerjene protiljudske gospode, ki v sedanjih razmerah samo nadaljuje svoje nekdanje protiljudske in protidemokratično delo.

Izjava tov. Tita in dr. Ivana Ribarja prav ta dejstva najbolj jasno izraža. Izjava naglašá pred celim svetom, da je smoter narodnoosvobodilne borbe, ki jo vodi ta Vrhovni štab NOV in PO jugoslavije, ter Protifašisti

čni Svet Narodne Osvooboditve Jugoslavije, nacionalno osvobojenje narodov Jugoslavije, njihova neodvisnost, izpolnitev vseh njihovih nacionalnih pravic, a na drugi strani uresničenje demokratične pravice ljudstva, ki šele dejansko lahko neodvisnost narodov zagamčijo. V tem smislu bodo torej v bodoči Jugoslaviji napravljene bistvene spremembe v občinskih upravah in policiji, ki jih bodo nadomestile take organizacije, ki bodo imele zares ljudski tnačaj. Primer takih organizacij so Narodno osvobodilni odbori, ki so zrastle na osvobojenem ozemlju. Globljih sprememb v socialnem oziru, a zlasti v lastni nskem pogledu pa narodnoosvobodilno gibanje ne izvaja in tudi niso v njegovem programu. S tem v celoti odpa-
dejo vse klevete reakcionarnih elementov o uvajanju "kolhozov", "komunizma" itd.

Jasno je, da je priznavanje vsem narodom Jugoslavije pravice do samoodločbe ena od osnovnih pravic, ki jih naglašaja spredaj objavljena izjava. Priznanje te pravice in njeno praktično uresničenje s silami Narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije je brez dvoma ena največjih pridobitev dosedanje borbe narodov Jugoslavije proti okupatorjem in njihovim protiljudskim pomočnikom.

Komunistična Partija Slovenije, ki se kot del Komunistične Partije Jugoslavije nahaja v prvih vrstah osvobodilne borbe, ne le da sprejema vsebino spredaj objavljene izjave, ampak smatra, da je to edina pravilna pot k združitvi vseh patriotskih sil slovenskega naroda in k dosegu glavnega cilja, ki smo si ga postavili v sedanji borbi: osvoboditve in združitve slovenskega naroda. To ne pomeni da se komunisti odrekuje svojega končnega cilja, toda o vseh vprašanih bodoče ureditve naj odločajo ljudske množice po dosegu popolne nacionalne svobode. O teh vprašanih bodo odločale na demokratičen način, preko svojih predstavnikov, ki jih bodo izvolile zares svobodno, brez pritiska fašističnega nasilja. Spredaj objavljena izjava je osnova te enotnosti patriotskih sil. V tem je njen pomen. To izjavo lahko odbijajo samo sovražniki ljudstva. Ona je še en dokaz več proti poštikanjem sovražnikov osvobodilne borbe narodov Jugoslavije.

E. Kardelj - Krištof.

P O T N A Š E B O R B E .

Velik je napredek, ki ga je dosegla naša vojska: iz skromnih divrzančnih skupin in skupinic se je razvila v narodnoosvobodilno vojsko in partizanske črede Slovenije.

Ko je pred dvema leti šlo za organizacijo prvih partizanskih čet, sta Komunistična Partija Slovenije in Izvršni odbor Osvobodilne fronte naletela na oster ugovor tako imenovanih "vojaških strokovnjakov". Takrat se je po ljubljanskih kavarnah in drugih shajališčih političnih špekulantov šopirila "teorija", da na Slovenskem niti zemlja niti človek nista prikladna za partizanski boj in partizansko taktiko. Partizanski streli so že v kratkem končno veljavno cvrgli to čudovito "teorijo", ta plod strokovnjaškega nerazumevanja za bogate ljudske sile in tradicionalnega hlapčevstva, ki ga je desetletja in stoletja zavestno gojila tuja in domača protiljudska gospoda.

Prva oblika slovenskega partizanstva so bile divrzančske čete, povezane v veje in v polbataljone in bataljone. Stiki, ki jih je moglo imeti Glavno poveljstvo s prvimi zarodki bodoče partizanske vojske, so bili predvsem organizacijsko-političnega značaja. V operacijskem pogledu so morale edinice delovati povsem samostojno. Glavno poveljstvo jim je lahko dajalo zgolj najsplošnejša operacijska navodila. Poglavitno taktično sredstvo sta bili takrat zaseda in diverzija.

Pomen slovenskega partizanstva je v prvi dobi nje obstoja obstojal v tem, da je vse povsod vznemirjalo okupatorja, dajalo moralno oporo poletu splošnega osvobodilnega gibanja in tvorilo zbiralno jedro za nove oborožene bojevnike.

V drugi dobi, ki se je pričela lansko pomlad in ki je v "Ljubljanski provinci" prešla v razvito narodno vstaje, je partizanstvo postalo neposredni organ narodnega upora. Njegovo organizacijsko in taktično obliko, ustrežajočim vojaškim nalogam v prvem burnem poletu narodne vstaje, so sedaj predstavljali odredi in grupe odredov. V drugi dobi svojega razvoja je slovensko partizanstvo znagovito prebilo splošno okupatorsko ofenzivo,

ki je navalila z velikansko premočjo v številu in orožju ter bila preračunana na našo taktiko odredov.

Za sedanjo dobo partizanskega razvoja v Sloveniji so značilne - brigade. Brigade pomenijo odločen korak v regularno vojsko, ki še seveda uporablja partizansko taktiko bojevanja. Obstoj brigad nam mudi bogate možnosti za enotno operacijsko vodstvo naše vojske in za dobro zasnovane operacijske kombinacije, preračunane na množično uničevanje sovražnika in na pridobivanje sovražnikovega orožja.

Borec naše vojske, ki je partizanal od prvega dne in se je hkrati v zadnjih zmagovitih akcijah naših brigad boril, je lahko sodoživel ves velikanski napredek, ki ga je napravila naša vojska. Toda to še daleč ni vse. Ta borec se danes tudi zaveda, da so najhujše težave partizanskega razvoja že za nami, da pa so pred nami odločilne zmage, čeprav bomo morali morda še skozi težke preizkušnje.

Okupatorji in njihovi domači pomočniki so si zaman razbijali glave v borbi s slovenskimi partizani, ko je bila naša vojska še slabo oborožena in vojaško nepprimerno manj organizirana kot je danes. Danes ima naša vojska že svojo težko udarno pest - partizanske udarne brigade. In te brigade še daleč niso izčrpale bogatih operacijskih in taktičnih možnosti! Na dlani je potemtakem, da lahko vsaka naša večja akcija doseže množično uničevanje sovražnikove žive sile in osvoji pomembno količino sovražnikovega orožja.

Taka je prva postavka v perspektivi naše borbe, postavka, ki nam krepi našo zavest, da je naša bodoča pot pot odločilnih zmag.

Bela garda je v "Ljubljanski provinci" že presegla vrhunec svojega razvoja. Prisilni mobiliziranci, ki jih je zadnje mesece nasilno vključila v svoje vrste so jim marsikje že bolj v breme kot pa v korist. Pričela se je očitna demoralizacija v belih vrstah. Na vidiku so množične desertacije iz bele garde. Dosegli jih boho s pravilnim in vztrajnim delom ter s krepkimi vojaškimi udarci.

Taka je druga postavka v perspektivi naše borbe. Tudi ta postavka nam krepi zavest, da je naša bodoča pot v splošnem pot velikih zmag.

Beli gardi je doslej uspelo samo v "Ljubljanski provinci" pokreniti pomembnejšo vojaško akcijo v svojo in okupatorjevo korist. Na Primorskem je bela garda zamudila trenutek. Primorsko partizanstvo zmagovito izvaja svojo mobilizacijo... Hkrati se vse burneje razvija partizansko gibanje na Gorenjskem in Štajerskem, Medtem ko se na Koroškem pojavljajo odločilni začetki naših partizanskih čet.

Taka je tretja postavka v perspektivi naše borbe. Brez dvoma lahko tudi ta postavka krepi našo zavest, da je naša bodoča pot - pot odločilnih zmag.

Mednarodni razvoj poteka v znamenju priprav na odločilne ofenzive svobodoljubnih sil. Ko gledamo v bližnjo bodočnost, ne gre za vprašanje, ali bodo taki odločilni dogodki nastopili nekaj tednov in mesecov prej ali kasneje. Gre za spoznanje, da se fašistične armade že prav za prav ne bore več za zmago, temveč samo za odložitev poraza, čeprav so v svoji celoti še trdne in so sposobne pomembnejših ofenzivnih akcij na tem ali onem frontnem odseku in četudi potemtakem še vedno lahko doživimo trše preizkušnje.

Taka je četrta postavka v perspektivi naše borbe. Tudi iz nje izvira naša krepka zavest, da je naša bodoča pot - v splošnem pot velikih zmag.

Vodstvo osvobodilnega gibanja je doslej dokazalo, da razume vsak pomembni preokret mednarodnega in domačega položaja izkoristiti za utrditev in poglobitev osvobodilne borbe, za učvrstitev in za nove zmage naše vojske. Hkrati je izpričalo, da zna prebroditi tudi teža ve sovražnih navalov in trenutnih upadov osvobodilnega gibanja. Nobenega dvoma ni potemtakem, da bo vodstvo osvobodilne borbe ohranilo to dosledno linijo tako v razdobju, ki nas še loči od velikih preokretov, kakor tudi ob velikih preokretih samih.

Perspektiva naše borbe nam narekuje, da se moramo pripraviti na velike dogodke in da moramo take dogodke že danes soofenzivno soustvarjati. Na naših borbah in na našem komandnem sestavu je sedaj, da zmage pripravijo in jih izbojujejo.

BELOGARDISTIČNI POSKUSI, DA BI RAZDVOJILI
DELAVCE IN KMETE .

Eno glavnih sredstev vladanja protiljudske gospo-
 de je razdvajanje delavca in kmeta. Posluhuje se vseh
 mogočih laži, s katerimi skuša naščuvati ta dva drugega
 proti drugemu. Da odvoji kmeta od delavca - vzbuja pri
 kmetu sovražstvo napram delavcu, češ, da mu hoče ta vzeti
 zemljo, da je ta kriv gorja v današnji vojni. Izmišlja
 si gorostasne laži o tem, kako delavci preganjajo vero,
 požigajo cerkve, kako hočejo zavladati nad kmeti itd.

V resnici so se delavci še v Jugoslaviji vedno bo-
 rili predvsem za demokratične svobodščine, ki bi prine-
 sla enake koristi njim kot kmetom. Zato so se delavci
 vedno z vsemi silami borili za enotnost s svojimi nara-
 vnimi zavezniki v boju - s kmeti. Imeli so skupnega so-
 vrašnika in skupne cilje.

Boj za slovensko narodno osvoboditev je popolnoma
 jasno dokazal muno povezanost delavcev in kmetov. Dela-
 vec in kmet dajeta v tem boju največje žrtve, bijeta se
 proti okupatorju in njegovini pomočniki z največjo od-
 ločnostjo in borbenostjo, dajeta največje število parti-
 zanov in jim nudita najmočnejšo oporo. Tako tvorita naj-
 čvrstejše borbene jedro osvobodilnega boja slovenskega
 naroda, ki je v svoji Osvobodilni fronti združil vse na-
 predne sile naroda. Ravno zaradi čvrstine in neodljjenji-
 vosti proti vsen, kar spominja na okupatorja, je uspelo
 združiti v OF vse napredne sile naroda, od delavcev in
 kmetov do narodne inteligence in ostalega mestnega pre-
 bivalstva. Prvič v zgodovini bojev slovenskega naroda
 za svoje pravice so se ti sloji v ogromni večini odloč-
 no priključili celotnemu svenarodnemu boju. Prvič v zgo-
 dovini bojev slovenskega naroda je tako uspelo ustvari-
 ti enotnost naroda, združiti v skupnem boju mesto invas-

V tem je eden največjih uspehov Osvobodilne fron-
 te, v tem je eden največjih uspehov dosedanjega osvobo-
 dilnega boja slovenskega naroda. To pa je obenem tudi
 ena največjih izkušenj kmetov in delavcev v dosedanjem
 boju; samo v najtrdnjši borbeni zvezi delavcev in kme-
 tov so lahko postali čvrsto jedro, so si lahko pridobi-

li vodeče mesto v boju celotnega slovenskega naroda.

Tako mesto v narodnem osvobodilnem boju jim nudi sigurno zagotovilo, da bodo v tem boju v resnici uspeli da bo okupator preganjan s slovenske zemlje in da ne bo nikdar več zagospodovala nad slovenskim narodom protiljudska gospoda. To je tudi zagotovilo, da bodo obenem s svojo narodno osvoboditvijo dosegli tudi osnovne demokratične svobodiščine, za katere so se vedno borili.

Ravno to pa navdaja s skrbjo stare zaklete sovražnike naroda. V strahu pred enotnostjo ljudstva, pred nje govo voljo, pred dejstvom, da so ljudske množice končno vzele svoje usodo trdno v lastne roke, hočejo napraviti vse, da bi narod razbili, da bi razbili delavca in kmeta. Več, da je to edina pot, po kateri bi se jim še mogle posrečiti ponovno sestiti ljudstvu na vrat. Nobeno sredstvo jim ni prepadlo, nobeno izdajstvo pregmurno, preveč krvavo, samo, da bi dosegli svoj cilj. Zato so se slepe u dinjali najkrutejšemu sovražniku naroda - nemškim in italijanskim okupatorjem. Slepe služijo svojem delodajalcem v najgmusnejšem poslu, ki ga svet pozna. Da bi razorožili narod in razbili njegovo enotnost so s pomočjo svojih krvavih delodajalcev organizirali belo gardo. Prijeli so za sovražnikovo orožje; vse v strahu pred ljudstvom, vse v težnji, da bi mu še v naprej jemali nje gove pravice.

Da bi skrili jučežev značaj svojega gmusnega dejanja, se poslužujejo najgorostasnejših laži, s katerimi skušajo razdvojiti delavca in kmeta. Predvsem lažejo kmetu, da ga hočejo delavci in zlasti Komunistična Partija speljati v boj za druge. Ostudno besedičijo, kako ga slušajo komunisti pod takozvano krinko boja za osvoboditev in za demokratične svobodiščine, spraviti pod diktaturo delavcev, ki da mu bo vzela zemljo, vero, cerkve, duhovnike itd., itd. Same podle laži.

Kje je resnica? Kdo je kmetu vzel zemljo, duhovnike? Odgovor je jase. Nihče drugi kot Mussolinijevi okupatorski vojaki, ki so mu zažgali vasi, odpeljali živino izropali domove, pobili očete, matere, brate, sestre, može in šene, sinove in hčere, odpeljali v internacijo cele vasi in jih obsodili na počasno umiranje od lakote. Kdo drugi kot oni so mu s pomočjo belogardističnih izdajal

cev porušili, požgali in oskrunili cerkve, ko so iz njih napravili hleve in trdnjave proti partizanom. Kdo drugi kot Hitlerjevi Gestapovci so uničili toliko kmeč - kih družin in domov po Štajerskem in Gorenjskem? Kdo drugi jo izgnal toliko duhovnikov iz cerkva?

Delavci so od prvega trenutka stopili v neizpros - sen boj proti okupatorjem in vsem narodnim izdajalcem belogardistom, ki so se udingali narodnemu sovražniku. Prvi so šli z orožjem v roki pod vodstvom Komunistič - ne Partije v boj proti okupatorskim roparjem. Zavedali so se, da s tem najboljše služijo celotnemu slovenske - mu narodu, da s tem najboljše pomagajo slovenskemu kme - tu. Šli so v boj brez pomišljanja, ker vedo, da je usoda slovenskega naroda odvisna predvsem od uspehov sedan - jega boja.

Kmetje so takoj razumeli, kakšna je njihova nalo - ga in z vsemi silami podprli osvobodilni boj. V veli - ken številu so se odzvali klicu naroda in šli v parti - zane. Nudili so jim in jim še nudijo veliko pomoč v bo - ju, ko odrekajo okupatorju hrano, živino, streho in daje jo vse to na razpolago partizanom.

Saj tudi oni nimajo več kaj izgubiti. Če hočejo ohraniti svoje imetje, ga morajo braniti z orožjem. Za - to so tudi oni stopili brez oklevanja v boj, in dali danes ogromne žrtve za osvoboditev naroda.

Tako se je v boju pokazalo, kdo je kmetu resnični zaveznik, kdo je njegov pravi prijatelj, kdo je tisti, ob katerega strani se lahko bori s popolno sigurnost - jo, da ga ne bo prevaral. Tato kmet ni in ne bo nasedel belogardističnin naporom, da ga razdvoje od njegovega najboljšega tovariša v boju - delavca.

S I N U - I Z D A J A L C U

Janez Kal.

Kar sem zvedel, moj sin, kaj si nam storil;
me več ni na spregled. Sram me je, sram....
Priprl sem oknice, zaprl se v hram,
Kako naj bi s sosedi še govoril?

S sosedi? Saj jih ni več, saj domala vse pokončali so, odvlekli kdo ve kam. Ko so jih zadnjič gnali mimo nas, je zakričala Juračeva: "No, zdaj, hudič, boš sam!"

Razbili so mi okna: "Ste se skrili? Potuhnili? Fej, psi!" Šel sem po cesti za njimi, vpil: "Jaz nimam vas na vesti..." "Fej izdajalska kri! Hudič, ne cvili!"

Pa sem jim pot zastavil...pred nje padel v znak: "Če sem kriv, ponudite mi oči in roke!" A matere od mene vleklo so otroke: "Proč, proč! Od takega beži še vrag!"

Ognili so se mi in le od daleč name pljuvali so... cikalil je še tuj soldat... Ozrl za njimi sem se zadnjikrat: majave šli so s culami čez rame...

Vse so jim vzeli, a povej kdo meni vzame s teh starih pleč sramotni, strašni križ? Ne upam si po vasi, saj iz praznih hiš še votla okna: "Tvoja kri!" kričijo vame.

Res, moja kri? Ne! Usrajene pomije! Vsem, vsem pokažen, kdo oče je, kdo sin! Pokažen! Še to noč naj do neba strmin, da nisem izdajalec, ogenj vpije!

Ta dom požgem, ki sem te v njem spočel! Potlej, naprezi, stari! In med partizane! Iskal te bom in našel! Moje rane! zaceli tvoja kri!

On, ki te je preklel.

P L O D Ő V I N A Š E
O S V O B O D I L N E B O R B E .

Žrtve, ki jih prizadejajo slovenskemu narodu šir-
nom slovenske domovine fašistični okupatorji in doma-
či izdajalci, skuša lažnjiva okupatorska in še v večji
meri belogardistična propaganda izrabiti v svoj prid.
Odgovornost za vso prelito slovensko kri in za uniče-
no slovensko imovino skušajo ti fašistični barbari
prevaliti na OF, na našo Narodno osvobodilno vojsko.
Njegov namen je prozoren: barbari hočejo s tem prikri-
ti svoje lastne zločine nad slovenskim narodom, ropan-
je slovenske imovine, po vrhu vsega tega pa tudi še za-
igrati vlogo rešitelja slovenskega naroda, pri tem pa
oblatiti prvoboriteljico našega osvobodilnega boja -
Komunistično Partijo Slovenije - pred našim delovnim
ljudstvom ter pred vsem slovenskim narodom.

Mi nobenega dvoma, da fašistični okupatorji in do-
mači izdajalci s takimi lažmi ne morejo uspeti. Sloven-
sko delovno ljudstvo in ves slovenski narod vesta, da
so fašistični roparji varli v našo domovino zato, da bi
naš slovenski narod zasušnjili in uničili ter se pola-
stili njegovih bogatstev, ne pa zato, da bi slovenski na-
rod reševali ali pa ustvarili delovnemu ljudstvu bolj-
še življenje. Slovensko delovno ljudstvo ve, kako se je
domača gospoda, ki ga je skozi 25 let izkoriščala in za-
tirala, spečala s fašističnimi zločinci ter jim danes
pomaga zaradi svojih razrednih interesov pri pobijanju
in pri ropanju. Nasprotno pa slovensko delovno ljudstvo
in ves slovenski narod vedno bolj spoznavata, kako prav
je imela naša Komunistična Partija takrat, ko je kazala
na fašizem kot najhujša sovražnika delovnega ljudstva
in malih narodov. Ves slovenski narod se zaveda, kako
prav je imela naša Komunistična Partija, ko se je takoj
po okupaciji z besedami in še bolj z dejanji dokazova-
la, da je pot za slovenski narod in še posebej za slov-
ensko delovno ljudstvo, neizprosni boj.

Čim bolj se bliža vojna svojemu koncu in čim bolj
se kažeje obrisi velike zmage Rdeče Armade in vseh svo-
bodoljubnih narodov nad fašizmom, tembolj se kaže ogro-

men pomen naše osvobodilne borbe. Slovenski narod, ki se je v tem strahotnem boju postavil na stran zmagovitih narodov Sovjetske Zveze, si je s tem dobil pravico, da sam odloča o svoji usodi. Z današnjo osvobodilno borbo za katero naša Komunistična Partija največ žrtvuje, si je slovenski narod zagotovil svojo bodočnost.

V nasprotju z lažni fašističnih okupatorjev in domačih izdajalcev si slovenski narod s svojo današnjo borbo ni le zagotovil svobodne in srečne bodočnosti, temveč si je prihranil na tisoče življenj ter obvarval velik del svoje imovine. Treba je samo malo pomisliti, kaj bi bilo že sedaj s Slovenci, če bi ne bili sledili klicu naše Komunistične Partije.

Takoj po okupaciji so začeli nemški fašisti z masovnim izseljevanjem slovenskega življa po vseh tistih krajih, kjer ni bilo naše partizanske vojske, da bi ščitila slovenski narod. Nemški fašisti bi bili po že v na prej pripravljenih spiskih izselili večino slovenskega prebivalstva na Štajerskem in Gorenjskem, zlasti pa vse kar je bilo zavedno slovenskega, če bi ne bil odpora slovenskih partizanskih čet. Dejstvo pa je, da so bili nemški fašisti ravno vsled našega odpora prisiljeni ustaviti že pričetke selitve (Litijski okraj, Skofja Loka) in sploh prenehati s preselitvenimi načrti. Enake načrte je imel s Slovenci italijanski fašizem, le da je bil v izvajanju teh načrtov mnogo počasnejši in da smo ga mi v njegovih načrtih prehiteli. Če je ostal kljub vsem tem načrtom velik del slovenskega naroda na svoji zemlji in če ne poginja od lakote v pregnanstvu ali pa od zavezniških bomb po nemških fabrikah ter pri utrjevalnih delih po Siciliji, Kalabriji in Sardiniji, je to samo posledica našega boja, ki ga je pričel slovenski narod ter predvsem slovensko delovno ljudstvo na klic Osvobodilne fronte.

Toda to ni bila edina nevarnost, ki je grozila slovenskemu narodu. Če bi bili "čakali ker še ni čas", kot je to skušala dopovedati slovenskemu narodu londonska pobegla gospoda, potem bi brez vsakega čvoma dočakali samo eno: ko je fašistom vsled zmagovitih udarcev Rdeče armade začelo primanjkovati topovske hrane za vzhodno bojišče, bi dočakali "čas", da bi se slovenski sino-

vi in možje borili na vzhodnem bojišču proti svojim bratom in rešiteljem - narodom Sovjetske Zveze-za ko risti našega najhujšega sovražnika. Doživljali bi usodo nemške 6. armije pred Stalingradom in drugih nemških armad, ki so jih zdrobile in uničile sile Rdeče armade. Poleg nemškega naroda, ki je moral na povelje Hitlerja žalovati tri dni za svojo najboljšo armado, bi žaloval še slovenski narod za svojimi sinovi. Ker pa je slovenski narod sledil klicu Komunistične Partije in naše Osvobodilne fronte in ni pokazal nikake volje boriti se za svoje rablje, pač pa voljo boriti se na življenje in smrt proti njim, zato mu je bila prihranjena ta usoda. Tako se je mogel slovenski narod v dneh "nemške nacionalne" žalosti le veseliti skupaj z bratskim ruskim narodom in vsemi svobodoljubnimi narodi sveta. Isto bi se dogajalo s Slovenci pod italijansko okupacijo. Tudi fašistična Italija je pričela zaradi ogromnih izgub na moštvu v Afriki ter predvsem zaradi vedno srditejših osvobodilnih bojov na Balkanu (Hrvatska, Bosna, Srbija, Črna Gora, Grčija, Albanija) občutiti pomanjkanje. Kakor sedaj Bolgari in Madžari tako bi tudi mi Slovenci morali postati krvniki bratskih narodov in krvniki svoje lastne svobode. Kot sedaj belogardističnim izdajalcem bi italijanski okupator nataknil slovenskim sinovom italijanske suknje in čelade ter nas poslal na položaje za obrambo Italije ali pa na jug nad mogočno Narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije, fašistični sločinci pa bi doma onečaščali naše žene in dekleta ter kradli naše premoženje.

Omenili smo že, da so fašistični barbari vdrli v našo domovino zato, da bi "razširili svoj žvljenski prostor" s tem, da bi uničili naš narod in se polastili njegovega narodnega bogatstva. Že samo sedanje obnašanje fašističnih okupatorjev ne dopušča nobenega dvoma, da bi se to tudi zgodilo, če bi ne bilo naše Narodne vojske, ki bi ščitila našo narodno last. Ne le, da bi ta ko Italijani kakor tudi Nemci pobirali našim kmetom živež, mast, živino in da bi naš kmet pri svem svojem trudu in delu moral stradati na račun fašističnih okupatorjev, bi oni opustošili našo domovino in jo spreminili v puščavo. Tako Italijani kakor tudi Nemci so po-

kazali dovolj resnih namenov, da do konca izkoristijo naša gozdna in rudna bogatstva. Naša domovina bi se spremenila v Kras. Naša Narodnoosvobodilna vojska jim je preprečila tudi to namero, ter ohranila naša bogatstva, za bodoča slovenska pokolenja.

Namesto koristiti, ki si jih je obetal fašistični okupator od okupacije naše domovine, ina ravno po zaslugi našega Narodnoosvobodilnega boja, po zaslugi naše Narodno osvobodilne vojske samo ogromne stroške vzdrževanja velike armade na našem ozemlju, mesto, da bi dobil med slovenskim narodom borca za svoje reparske podvige proti svobodoljubnim narodom, mora sam doprinašati v imovini in moštvu ogromne žrtve v boju proti naši Narodni osvobodilni vojski. Svoj "živiljenski prostor", ki ga je hotel razširiti na račun slovenskega naroda, mu je naša osvobodilna borba odmerila pod zemljo.

Pot borbe, po kateri je šel v Osvobodilni fronti slovenski narod kaže vsak dan več koristi za naš narod in vedno večje izgube za sovražnika. Žrtve, ki jih še prizadeja fašistični okupator slovenskemu narodu, pa bodo tem manjše, čim trdneje bo ves slovenski narod zedinjen v svoji Osvobodilni fronti.

O S V O B O D I L N A B O R B A N A R O D O V J U G O S L A V I J E .

S slovenskih bojišč:

Plamen osvobodilnega boja slovenskega naroda se vse bolj širi. Prodril je že v vse dele naše slovenske domovine in postaja vse bolj videndoma in v svetu, za sovražnika pa vse bolj grozeč. Kot še nikoli v svojizgodovini, je danes slovenski narod združen, pod zastavo Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki bije svoj zmagoviti boj za združitev in osamosvojitvev.

Š t a j e r s k a .

Partizani Štajerske operativne zonestopajo čindalje bolj iz svoje zimske defenzive v ofenzivo.

15. II. je Zasavski bataljon skupaj z 2. četo Kamni-

škega bataljona zasedel občino Dol. Žandarmerijsko posadko ter posadko obmejne policije so partizani blokirali. Istočasno pa so pognali v zrak kemično tovarno, ki jo je sovražnik preurejeval v vojne namene, razbili vse naprave v občini ter uničili kinodvorano ter vse propagandne nemške filme. Med kino predstavo so vdrle partizanske edinice v dvorano in takoj prekinile predstavo. Namesto predstave se je vršilo ljudsko zborovanje, kjer so nastopili naši govorniki, pevci in deklamatorji. Po končanem zborovanju so izvršili partizani mobilizacijo. Partizani so hrabro odbijali sovražnika, ki je prišel na pomoč blokirani posadki. Sovražnik je pri tem utrpel velike izgube, partizani so se umaknili po končanem mitingu in mobilizaciji brez izgub.

6. III. je Kamniški bataljon izvršil uspešen napad na orožniško postajo v Ihanu. Napad je bil izvršen v prvem mrahu ter je bil temeljito pripravljen in bliskovito izvršen. Orožniška posadka je bila pobita, civilna straža je brez upiranja položila orožje. Zaplenjenih je bilo 26 pušk, 1 brzostrelna puška, pištole, bombe in mnogo municije. Med zaplenjenimi dokumenti so bila tudi vsa navodila za organiziranje bele garde, dobesečno "Weisse Garda", ki pravijo med drugim, da mora biti jedro bele garde iz najbolj "zagrizenih katolikov", to je treba razumeti "najbolj zagrizenih pristašev JRE".

15. II. je štabna zaščita likvidirala komandanta žandarmerijske stanice, ki se je nahajal v gostilni. Na pomoč je prišla vaška straža, ki je padla v zasedo ter se takoj razbežala, pri tem pa odvrгла orožje. Zaplenjeno je bilo precej mitraljezke municije, več pušk, 1 brzostrelka s preko 200 kom. municije, več pištol in drugega voj. materiala.

9. III. je minerski vod Zasavskega bataljona miniral progo med Savo in Zagorjem. Iztirjen je bil tovorni vlak, ki je zdrvel 20 m globoko v Savo ter je bila pri tem uničena 110 tonska lokomotiva z 8 vagoni. Promet je bil ustavljen za 24 ur.

26. III. je isti minerski vod miniral progo pri Litiji. Iztirjen je bil vojaški transport z italijanskimi vojaki. Promet ustavljen za 24 ur. Število žrtev neznano. Poleg vseh teh akcij so izvršili štajerski parti

zani še celo vrsto manjših akcij, n. pr. zasedba občine Homec, trga Moravče, porušenje mosta na cesti Kamnik - Gornji grad, požig večje količine bencina in policijskega avtomobila v Klečah pri Savi. Justificiranih je bilo v zadnjem času nad 45 izdajalcev, ki so zakrivi li smrt ali selitev številnih slovenskih družin.

Štajerski partizani so s spretno izmikalno taktiko obrezuspešili 5 velikih "očiščevalnih akcij" sovražnika. V eni izmed takih akcij je sodelovalo okrog 10000 mož policije, gestapa in vojske.

K o r o š k a .

Organizacija stalno raste tudi med koroškimi Slovenci. Narod z veliko požrtvovalnostjo zbira sredstva za pomoč partizanskim četam, ki operirajo na tem sektorju. Te čete so s pomočjo političnih delavcev osvobodile iz ujetniškega taborišča 11 sovjetskih ujetnikov ter nekaj Poljakov, ki so na potu skozi slovenske pokrajine. Prvič so vzpostavljene organizacije OF v samem Celovcu.

P r i m o r s k a .

Partizani Primorske operativne zone prehajajo v svoje pomladansko ofenzivo. Napadli so celo vrsto italijanskih utrd, med drugimi Zakriž, Kobarid, Čeginje, Bačo Vojsko, Porezen, Idrijo, Studence, Koritnico, Beljce. Pri teh akcijah so pobili nad 100 Italijanov, 69 pa ujeli živih. Zaplenili so dva težka mitraljeza, 12 puškomitraljezov, nad 100 pušk, veliko pištol in municije.

2. četa Severno-primorskega odreda je napadla italijansko protiletalsko baterijo v Brežnici blizu Kobari da. Zaplenila je težko protiletalsko strojnico, 9 pušk, večjo količino municije in pištol. Na liniji Nabrežina Monfalcone so partizani iztirili vojaški vlak, pri čemu je bilo 10 vojakov ubitih, neznan število pa ranjenih.

N o t r a n j s k a .

Po velikih bojih v Suhi Krajini; pri Rakitnici in Jelenovem žlebu je vodila Udarne brigada Tometa Tomšiča skoro neprestane boje na sektorju Notranjske operativne zone. V dneh 4, 5, 6., aprila je vodila ta brigada

borbe okoli Pijave gorice, Škocijana, Turjaka in Roba. Sovražniku so bile prizadejane občutne izgube, naši so zaplenili večje število pušk, bomb in municije ter ujele nekaj sovražnikov. Ista brigada je dne 10. IV. vodila borbe okoli Rakitne ter prizadejala sovražniku občutne izgube. Dne 15. IV. je porušila progo Ljubljana-Kočevje pri Račni. Promet je bil ustavljen za dalje časa.

Udarne brigada Ljube Šercerja je vodila borbe na cesti in meji Bele Krajine in Kočevske. 15. IV. se je spopadla 3. četa II. bataljona s 500 fašisti na cesti Črnomelj - Butoraj, Tribučje in Griblje. Sovražnik je bil poganjen v beg s seboj je odpeljal en avto mrličev in ranjenih. Istega dne so prišli Italijani z belini v vas Tušev Dol, Zajčji vrh in Snežni vrh. Dve četi I. bataljona te brigade sta jih napadli. Borba je trajala 6 ur. Sovražnik je bil prisiljen se umakniti, pri čemer je imel 15 mrtvih in večje število ranjenih. Partizani so zaplenili 1 puškomitraljez, nekaj pušk ter večje število municije.

Dolenjska.

Udarne brigada Ivana Cankarja je dne 10. IV. vodila težke boje na sektorju okoli Čateža. Sovražnik je prediral s 3.000 mošči ob podpori artilerije in aviacije. Brigada je ostala na svojih položajih vse do večera ter prizadejala sovražniku občutne izgube. 14. aprila so deli brigade ter 1. četa ZDO minirali most na Temenici in ga popolnoma razrušili. Ko je sovražnik hotel popravljati porušeni most, so partizani napadli njegovo kolono ter pobili 30 sovražnikov, večje število pa ranili.

Zapadno-dolenjski odred je porušil progo Ljubljana - Novomesto pri Veliki Loki.

II. bataljon Udarne brigade Matije Gubca je 16. IV. porušil progo pri Birčni vasi na dolžini 100 m. Istega dne je II. bataljon iste brigade skupaj z 1. četo V.D.O. porušil 200 m železniške proge Novomesto - Črnomelj.

Istovčasno pa je tudi XIII. Proletarska hrvaška brigada porušila okrog 800 m iste proge med Dobravico - Črnomelj. Porušenih je bilo 5 bunkerjev in železniška postaja. Okupator je imel 14 mrtvih in 19 ranjenih.

Z jugoslovanskih bojišč.

21. januarja t. l. so pričeli Nemci, Italijani, ustaši, četniki Draže Mihajlovića in Pavelićeva domobranska vojska veliko ofenzivo proti osvobojenemu ozemlju, proti partizanski vojski. Sovražnik je zbral v ta namen preko 100.000 mož, številno artilerijo, tanke in aviacijo. Sovražnik je prodiral iz treh strani: Bosanski Novi, Banja Luka - doline reke Vrbasa - Karlovac - Slunj - Bosanski Petrovac ter Knin - Bosansko Grahovo - Glamoč.

Medtem ko so bosanske, hrvatske, liške in banijske sile zadrževale sovražnika ter uničevale sovražnikov material in živo silo, so sile I., II., III. in IV. divizij naše Narodnoosvobodilne vojske prešle v ofenzivo v smeri Hercegovine, Črne gore in Srbije. V silnem zaletu, so zasedle železniško progo Sarajevo - Mostar, uničevale sovražne posadke, pobile na tisoče sovražnikovih vojakov, zaplenile veliko število havbic, topov, težkih minometov, pušk in ostalega vojnega materiala. Še v teku sovražne ofenzive je naša Narodnoosvobodilna vojska razvzela vrsto utrjenih sovražnikovih postojank: Prozor, Kupres, Gornji Vakuf, Novi Senar, Prnjavor, Teslić, Gatsko, Nevesinje, Ljubinje, Stolac, Ganjice itd. Zaplenili so cca 20 havbic, preko 100 težkih minometov, 19 tankov, na stotine težkih mitraljezov, na tisoče puškomitraljezov, na deset tisoče pušk ter milionske količine municije in granat.

Bosanske partizanske sile so takoj ob pomehanju sovražnikove ofenzive prešle v kontrofofenzivo ter zavzele mesta: Slunj, Drvar, Livno, Duvni, Sujice, Bosanski Petrovac, Drinje, Mrkonjićgrad ter osvobodile mesto Otočac. Zaplenile so zopet ogromno količino vojnega materiala in orožja. Samo v Otočcu so zaplenili nad en milijon na bojev za puške in strojnice, v Brinju dva vagona topovske municije, pol milijona nabojev za puške in strojnice ter 13.000 litrov bencina.

Sovražnik je hotel uničiti osvobojeni teritorij, pa je sam utrpel ogromne izgube na materialu ter preko 30.000 mrtvih, poleg tega ogromno število ranjenih. Narodnoosvobodilna vojska pa je razširila osvobojeni teritorij za preko 10.000 kvadratnih metrov. Te velike vojaške uspehe je dosegla Narodnoosvobodilna vojska Jugo

slavi je pod vrhovno komando tovariša T I T A, ter so bili ne samo muštrašeni borci pripravljani žrtvovati svoja življenja za osvoboditev domovine, temveč je tudi ves narod stavil svoji osvobodilni vojski vse svoje sile na razpolago. Naroda v njegovi borbi niso omajale so svračnikove bombe. Niti jok otrok, - vsi so ostali kot en mož v obrambi svoje domovine.

J.B.

KOMUNISTIČNA PARTIJA
SLOVENIJE IN TAKTIKA.

Po vseh javnih in zakotnih glasilih protiljudske reakcije so zanikarni belogardistični pisuni natresli dvoje trditev: da je borba, ki jo bide Komunistična Partija Slovenije za osvoboditev in združitve svojega naroda - zgolj "taktika" ter da je sodelovanje KPS z drugimi organizacijami in skupinami - tudi samo "sleparska taktika", ki bo sodelavcem KPS "priredila usodo Kerenskega". "Taktika, taktika, taktika" - tak je stalen krik protikomunističnih peresnih težakov in slabih obrtnikov Javornikovega kova, ki razumejo pod besedo "Taktika" ne kaj bistveno slabega in neogibno sleparskega - kar je pač njihova - in njihovih gospodarjev taktika povsem in popolnoma sleparska.

V pričujočem članku se bomo dotaknili troje vprašanj; taktike v splošnem, odnosa KPS do narodnega problema in taktike KP glede na sodelavce v OF.

Kar se taktike v splošnem tiče, je treba predvsem poudariti, da je med taktiko in taktiko velikanska razlika. Gre namreč za vprašanje, kdo in v kakšni nameni taktiko uporablja. Taktika v svojem bistvu ni prav nič drugega kot strategija oz. del strategije. "Taktika je del strategije, ki je strategiji podrejena in strategiji služni". - Stalin). Oboje, strategija in taktika, pa ima namen, doseči v borbi zmago, strategija glede na večje razvojne razdobje, glede na etape, taktika glede na manjše odseke takega razdobja. V osnovi gre torej za razmestitev sil, za določitev posrednih in neposrednih rezerv, za kombinacije in spreminjanje bojovnih in organizacij

skih oblik v borbi, ki ima za svoj smoter seveda zmago. Čim pa smo si na jasnem o takih temeljnih strategije in taktike, je pred nami takoj vprašanje, za čigave zmage gre in kdo so udeleženci v borbi. Če gre za zmago zatiranih narodov, za zmago ljudskih pravic, za zmago svobodoljubnega človeštva, skratka za zmago velike in pravične stvari, tedaj je že samo ob sebi nemogoče, da bi bila taktika, ki naj pomore k teki zmagi, nekaj slabega, sleparskega. Naloga take taktike je med drugim namreč prav ta, da v skladu z dejanskim razvojem in stopnjo ljudskih izkušenj odkriva velikanski večini človeštva njegove resnične koristi, da mu razkriva njegove resnične sovražnike in njihove manevre - skratka da je v službi resničnega napredka, s tem pa tudi resnice same. Prav taka taktika - pa mora biti in tudi je - taktika Komunistične Partije kot avantgarde najnaprednejšega družabnega razreda, delavskega razreda, ki ima zgodovinsko nalogo, da povede vse delovno in svobodoljubno človeštvo v srečno bodočnost.

Čim pa gre za zmago protiljudske reakcije, za zmago peščice zatiralcev in parazitov, za zmago reakcionarnih koristi, ki so v nepremostljivem nasprotju z resničnimi koristmi velikanske večine človeštva, čim gre torej za take zmage, gre neogibno tudi za prikrievanje resničnih sovražnikov zatiranih narodov in delovnega ter svobodoljubnega človeštva, za prikrievanje njihovih pravih namenov na sleherni stopnji v slehernem razdobju dejanskega razvoja - skratka gre za sleparstvo v najčistejšem pomenu besede. Da je temu zares tako, dokazuje v najvišji meri hitlerjevska "taktika", ki iz dneva v dan kričeče gromadi sleparije na sleparije in ki zasluži zgolj še ime demagogija v najodvratnejšem smislu.

Belogardistični kričači in razkrinkovalci "sleparske Komunistične taktike" so torej podobni tatu, ki vpije "primate tatu". Da, danes imamo zares opravka s sleparsko taktiko, toda sleparska ni taktika KP, ki pomaga slovenskim narodnim množicam prehajati na postojanke njihovih resničnih koristi, temveč je sleparska taktika okupatorja in njegovega pomočnika - domače protiljudske reakcije - ki služi prikrievanju resničnih narodnih in ljudskih koristi ter pomaga ohranjevati zatiranje,

sužnost, uničevanje.

Kakor vsemu svetu, je tudi taktika doživela svoj razvoj. Strategija in taktika KP sta se razvili v znatnost o strategiji in taktiki, taktika protiljudske reakcije in političnih špekulantov se je izrodila v zbirko sleparskih in demagoških "prijemov" ter političnih trikov.

Preidimo sedaj na odnos KP do narodnega vprašanja. Kot že rečeno, bi belogardistični sleparji slovenskim narodnim množicam radi natvezili, da je borba KPS za osvoboditev in združitvev slovenskega naroda zgolj taktika in sicer taktika v najbolj sleparskem pomenu besede. Dognali smo že, da taktika KP pomaga ljudskim množicam spoznavati njihove resnične koristi. To pa še ni vse. Belogardistični falzifikatorji in obrekovalci namreč pozabljajo, in sicer zavestno pozabljajo, da odnos do narodnega vprašanja ni le del taktike KP, temveč da je del PROGRAMA KP. Dokaz, da je vsestransko pravična, resnična in dosledna rešitev narodnega vprašanja bistvena sestavina v programu sleherne KP, je prav Sovjetska Zveza s svojo edinstveno narodnostno prakso.

Rešitev narodnega vprašanja v Sovjetski Zvezi je hkrati z mogočnim poletom sovjetskega patriotizma izpričala, da je mednarodni proletariat obenem najbolj nacionalni razred v pravem in čistem pomenu te besede. To temeljno dejstvo sodobnega narodnostnega dogajanja potrjuje tudi razvoj v kapitalističnih državah, zlasti v tistih, ki so postale plen Hitlerjevih osvajalnih načrtov. Protiljudska reakcija je po vseh teh deželah iz strahu pred lastnim ljudstvom in lastnim narodom zdknila na protinardne postojanke, na pozicije kapitulanstva, petokolonstva in belogardističnega narodnega izdajstva. Nasprotno pa se je KP pokazala kot najdoslednejši prvobornik svojega naroda. Povsem napačno bi bilo, gledati v tem slučaju en dogodek sedanje vojne. Tukaj se namreč zrcali kar najgloblji družbeni preokret. Ta preokret pa v svojem bistvu pomeni, da protiljudska gospoda ni le prenehala biti predstavnik in zastopnik svojega naroda, da ni le postala suha veja na živem narodnem telesu, temveč da se je tudi izrodila v izrazitega sovražnika lastnega naroda. Hkrati je

družbene vodstvo narodne usode in bodočnosti prešlo na LJUDSTVO z delavskim razredom kot najnaprednejšim družbenim razredom na čelu. Prav zavoljo tega so se komunisti morali izkazati in so se tudi dejansko izkazali kot najboljši sinovi svojega naroda, ki iz dneva v dan premagujejo najhujše napore in ovire, pojijo svojo zemljo s svojo junaško krvjo in darujejo svoja življenja v borbi za narodno svobodo. Mimogrede naj v tej zvezi poudarimo še naslednje: mar so belogardistični pisuni, ki čepijo v varnih zapečkih pod okupatorsko zaščito, za res sposobni sami sebi verjeti, da je nekdo zgolj zavoljo "sleparске taktike" zmožen razviti takšno in tolikšno požrtvovalnost, kakor so jo razvili komunisti v borbi za osvoboditev svojega naroda?!

Končno še beseda o sodelovanju KPS z drugimi skupinami in organizacijami osvobodilnega gibanja.

Prvič je dejstvo, da je KPS zasnovala tako sodelovanje na podlagi narodnoosvobodilne akcije, ter na temelju spoznanja, da se narodnoosvobodilnega gibanja lahko udeležujejo in morajo udeleževati najširše narodne množice, kar izražajo tudi skupine, ki sodelujejo v OF. Kaj je na tem "taktizerskega", sleparskega! Od kdaj pa sta resnična služba narodnim koristim ter borbeni narodni enotnosti in pa ugotovitev dejanskega stanja stvari - "taktizerstvo" in sleparstvo?!

Drugič je dejstvo, da ni KP nikomur in nikdar svojih delnih in končnih programatičnih smotrov niti taji la niti vsiljevala. Ljudska demokracija predstavlja tisti temelj, ki ga je KP predlagala svojim sodelavcem glede rešitve vseh vprašanj, presegajočih okvir narodne osvoboditve. Pristne ljudske demokracije se KP ni nikoli bala, še manj je proti njej kdajkoli nasilno nastopila, temveč jo je nasprotno vselej in ob vsaki priliki zastopala. Pač pa se ljudske demokracije vselej in ob vsaki priliki boji - protiljudska reakcija s svojimi sredinskimi in drugimi špekulantskimi in priveskimi vred. Na dlani je potem taken, da protiljudska reakcija ni usmerila svoje besne mržnje proti KP zaradi tega, ker bi bilo z osvobodilno borbo in avantgardno vlogo KP v tej borbi ogrožen družbeni red, temveč da se je spečala z okupatorjem zato, ker ji tiči v kosteh strah pred lastnim ljudstvom in njegovimi demokratičnimi pravicami.

Prav isto velja tudi za sredince in druge špekulante, ki kakor koli - prikrito ali očito - izražajo strah pred močjo KP ter pred "nevarnostjo komunističnega totalitarizma" in se skušajo po tej ali drugi poti "zavarovati" bodisi izven bodisi znotraj osvobodilnega gibanja.

Kaj je torej sleparskega in "taktizerskega" na dejstvu, da ni KP prvič nikomur in nikjer niti tajila niti vsiljevala svojih delnih ali končnih programatičnih smotrov in da je drugič KP predložila kot temelj za rešitev vseh vprašanj, presegajoč okvir narodne osvoboditve - ljudske demokracije?!

Mar ni prav nasprotno sleparstvo in taktizerstvo pri onih, ki si ne upajo priznati, da se boje KP in nje ne moči zato, ker se boje demokracije, ker jih je strah demokratičnih pravic lastnega ljudstva in ljudskih odločitev?!

Tretjič je dejstvo, da KP svoje vodilne vloge v osvobodilnem gibanju ni vsilila s kakršnim koli formalnim paragrafom, temveč da je kot osnovno načelo za do delitev raznih funkcij in položajev v OF postavila na samem začetku osvobodilne borbe delež, ki ga ta ali ona skupina oziroma ta ali oni posameznik doprinese v osvobodilnem gibanju. Na taki in zgolj na taki podlagi je KPS s svojo požrtvovalnostjo, pravilno linijo na vseh popriščitih osvobodilnega boja in naravnost strahotnim krvnim davkom uresničila svojo avantgardno vlogo. Kar danes po dveh letih Osvobodilne fronte, seveda pomeni, da pride navzkriž s potrebami osvobodilnega gibanja, kdor se tej vlogi KP - zoperstavi.

Četrtrič je dejstvo, da je v teku razvoja slovenske osvobodilne borbe KPS zastopala samo tiste politične, vojaške in organizacijske ukrepe, ki jih je nujno tirjala slovenska narodna korist in enotnost osvobodilnega boja. Kolikor taki ukrepi krepijo obstojanke slovenskega ljudstva in njegovih avantgardnih sil, izvira to le iz belogardističnega izdajstva in pa iz dejstva, da so slovensko ljudstvo in njegove avantgardne sile nosilec resnične slovenske narodne bodočnosti. Nikomur, kdor z vso iskrenostjo sodeluje v narodnem osvobodilnem gibanju in kogar ne zavaja prikrit.

strah pred KP v politične špekulacije, ne more torej niti na misel priti, da bi mu KP "priredila usodo Kerenškega". Nasprotno! S ponosom lahko ugotovi, da ne izražale prehoda slovenskih narodnih množic na postojanke resničnih slovenskih narodnih koristi, temveč da je tudi stvorec takega prehoda in da je njegova stvornost moralnopolitični kapital, ki mu ga nihče ne more odvzeti niti v sedanjosti, niti v bodočnosti.

Moč politične linije KP je prav v tem, da KPS z vso železno doslednostjo zastopa slovensko narodno in ljudsko korist in prav ničesar drugega. Iz tega nam reč neogibno sledi med drugim tudi dejstvo, da mora priti navzkriž s svojim narodom in njegovimi življenjskimi in teresi vsakdo, kogar je pred KP strah, kdor se skuša "zavarovati", skratka kdor ni v odnosu do svojega naroda, njegovih ljudskih množic, njihovega osvobodilnega gibanja in njegove avantgarde čistih misli ter čistih rok.

Prav po zaslugi take taktike KP je Osvobodilna fronta preživela vse viharje vojaških in političnih ofenziv in se utrdila ne samo na svojem terenu, temveč tudi v svojem vodstvu. Danes smemo ugotoviti, da je OF trdnjša in enotnejšega kova ko kdajkoli poprej. OF postaja vse enotnejše ljudsko gibanje slovenskega naroda. In pri vsem tem ni iz Osvobodilne fronte izpadla niti ena skupina!

Taki so rezultati taktike KP, taktike resničnih narodnih in ljudskih koristi, taktike, ki dosledno zastopa enotnost osvobodilne borbe, hitrost sklepanja ter ukrepanja v sedanjih vojnih okoliščinah.

Boris Kidrič

===== 0 0 =====

ŽIVELA KOMUNISTIČNA PARTIJA SLOVENIJE, JUNAŠKA AVANTGARDA VELIČASTNE OSVOBODILNE VOJNE SLOVENSKEGA NARODA!

===== 0 0 =====

